

Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів

Фінансовий факультет
Кафедра обліку, аудиту, аналізу і оподаткування

Кваліфікаційна робота магістра

на тему:

Організація та методика бухгалтерського та управлінського обліку витрат
на підприємстві
(за результатами діяльності ТОВ «АДК»).

Виконав: студент групи ЕО23-1зм
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Джиджелава Діана Давидівна

Керівник д.е.н., професор Вакульчик О.М.

Рецензент _____
(місце роботи)

(посада)

(наук. ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

Дніпро - 2025

АНОТАЦІЯ

Джиджелава Д.Д. Організація та методика бухгалтерського та управлінського обліку витрат на підприємстві (за результатами діяльності ТОВ «АДК»). Кваліфікаційна робота магістра. Спеціальність «Облік і оподаткування». Університет митної справи та фінансів. Дніпро, 2025.

Ключові слова: бухгалтерський облік, управлінський облік, фінансова звітність, ціноутворення, витрати, управлінська звітність.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є дослідження теоретичних, методичних і практичних підходів до організації бухгалтерського та управлінського обліку витрат підприємств, а також їх використання при ціноутворенні послуг.

Завданням роботи є огляд нормативно - правових документів, що регламентують питання методики і організації обліку витрат на підприємстві; узагальнення теоретико - методологічних аспектів бухгалтерського та управлінського обліку витрат; дослідження практики організації фінансового та управлінського обліку на прикладі діяльності ТОВ АДК»; дослідження використання управлінської звітності для систематизації витрат.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процес бухгалтерського та управлінського обліку витрат на виробництво на ТОВ «АДК».

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є методологія та організація ведення бухгалтерського та управлінського обліку витрат на ТОВ «АДК».

Кваліфікаційна робота магістра містить 75 сторінки друкованого тексту, 19 таблиць, 4 рисунків, список використаних джерел складається з 20 найменувань та 9 додатків.

ANNOTATION

Dzhydzhelava D.D. Organization and methodology of accounting and management accounting of costs at the enterprise (based on the results of activities of LLC «ADK»). Master's qualification work «Accounting and taxation». University of Customs and Finance. Dnipro, 2025.

Key words: accounting, management accounting, financial reporting, pricing, expenses, management reporting.

The purpose of the master's thesis is to study the theoretical, methodological and practical approaches to the organization of accounting and management accounting of enterprise costs, as well as their use in the pricing of services.

The objectives of the work are to review the regulatory and legal documents governing the methodology and organization of cost accounting at the enterprise; to summarise the theoretical and methodological aspects of accounting and management cost accounting; to study the practice of organizing financial and management accounting on the example of ADK LLC; to study the use of management reporting for cost systematisation.

The object of research of the qualification work is the process of accounting for production costs and their management on the ADK LLC.

The subject of the qualification work is the methodology and organization of accounting and management accounting of costs at ADK LLC.

The master's qualification work contains 75 pages of printed text, 19 tables, 4 figures, the list of used sources consists of 20 titles and 9 appendices.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ.....	9
1.1. Сутність і класифікація витрат на підприємстві.....	9
1.2. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку витрат	15
1.3. Методологічні засади управлінського обліку витрат.....	23
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ТОВ «АДК».....	29
2.1. Загальна характеристика ТОВ «АДК»	29
2.2. Фінансовий аналіз показників діяльності	31
2.2.1. Вертикальний та горизонтальний аналіз балансу	31
2.2.2. Факторний аналіз показника рентабельність власного капіталу	34
2.2.3. Аналіз рентабельності продукції та ефективності діяльності	38
2.2.4. Аналіз оборотності та інтенсивності використання активів	41
2.2.5. Аналіз платоспроможності	44
2.3. Організація бухгалтерського обліку витрат на підприємстві	47
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ВИТРАТ.....	5
3.1. Модернізація системи управлінського обліку	53
3.2. Роль управлінського обліку у формуванні конкурентоспроможного ціноутворення.....	59
ВИСНОВОК.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76
ДОДАТКИ.....	78

ВСТУП

У сучасних умовах господарювання ефективно управління витратами є ключовим фактором забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Бухгалтерський та управлінський облік витрат виступають інструментами, які не лише забезпечують точне відображення витрат на виробництво, але й створюють інформаційну базу для прийняття управлінських рішень.

Зміни ринкових умов, зростання конкуренції та необхідність дотримання міжнародних стандартів фінансової звітності підвищують вимоги до організації обліку. Крім того, розвиток інформаційних технологій і програмного забезпечення для автоматизації облікових процесів вимагають впровадження нових методик і підходів до обліку витрат.

Особливого значення ця тема набуває для підприємств, які прагнуть оптимізувати витрати, підвищити рентабельність і адаптуватися до сучасних вимог європейських стандартів, експортної діяльності чи роботи з іноземними інвесторами.

Таким чином, дослідження організації та методики обліку витрат має не лише теоретичне, а й практичне значення для вдосконалення системи управління підприємством і забезпечення його стабільного розвитку.

Тема організації та методики бухгалтерського і управлінського обліку витрат посідає важливе місце в економічних дослідженнях, оскільки вона є основою для забезпечення ефективного управління підприємством. Проблематика обліку витрат охоплює широкий спектр питань, від теоретичних засад до практичних аспектів впровадження сучасних підходів.

Сучасні дослідження акцентують увагу на вдосконаленні методів обліку та калькулювання витрат, адаптації до міжнародних стандартів, автоматизації облікових процесів та інтеграції управлінського обліку з загальною інформаційною системою підприємства.

До ключових аспектів досліджень належать:

- класифікація витрат для управлінських цілей;

- використання сучасних методів калькулювання (наприклад, ABC-калькулювання);
- розробка інструментів автоматизації облік;
- забезпечення інформаційної підтримки управлінських рішень;
- впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Методологічними проблемами бухгалтерського та управлінського обліку витрат присвячені роботи таких науковців, як: О. С. Бородкін, О. М. Петрик - досліджували вдосконалення методів калькулювання собівартості продукції та інтеграцію управлінського обліку у стратегічне планування (основна праця: «Облік витрат: сучасний стан і перспективи»); М. С. Пушкар - досліджував організацію управлінського обліку на підприємствах та впровадження сучасних підходів до калькулювання (основна праця: «Організація обліку витрат та контролю на підприємстві»); С. Ф. Голов - аналізував методологічні аспекти обліку витрат у контексті міжнародних стандартів. (основна праця: «Методика калькулювання собівартості в умовах ринкової економіки»); А. А. Мазаракі - приділяв увагу застосуванню функціонально-вартісного аналізу у системі управлінського обліку (основна праця: «Функціонально-вартісний аналіз у системі управління витратами»); іноземні дослідники Р. Каплан і Р. Купер - є розробниками методу ABC-калькулювання, що широко застосовується для точного розподілу непрямих витрат (основна праця: «Cost and Effect: Using Integrated Systems to Drive Profitability and Performance»); О. Г. Чумаченко - досліджував взаємозв'язок між бухгалтерським та управлінським обліком, зокрема в умовах адаптації до міжнародних стандартів (основна праця: «Економічні аспекти управління витратами»).

Сучасні дослідження в сфері обліку витрат зосереджені на пошуку ефективних рішень для вдосконалення методів їх обліку та аналізу. Значна увага приділяється адаптації іноземного досвіду, зокрема впровадженню ABC-калькулювання, а також інструментам цифровізації облікових процесів, що робить тему актуальною як у науковій, так і в практичній площині.

Мета дипломної роботи полягає у розробці теоретичних положень, методичних рекомендацій та практичних рішень щодо вдосконалення системи обліку витрат на підприємстві.

Досягнення поставленої мети дозволить підвищити якість інформаційного забезпечення управління підприємством, оптимізувати витрати і сприяти зростанню його фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

Завдання дипломної роботи:

- визначити сутність і класифікацію витрат підприємства;
- прописати нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку витрат;
- з'ясувати методологічні засади управлінського обліку витрат;
- охарактеризувати ТОВ «АДК» та його фінансово-господарську діяльність;
- визначити організацію бухгалтерського обліку витрат на підприємстві;
- з'ясувати методику обліку прямих та непрямих витрат на виробництво;
- висвітлити шляхи модернізації системи бухгалтерського обліку витрат;
- запропонувати шляхи запровадження сучасних методів управлінського обліку;
- описати автоматизацію облікових процесів.

Об'єкт дослідження

процес бухгалтерського та управлінського обліку витрат на виробництво на ТОВ «АДК».

Предмет дослідження

методологія та організація ведення бухгалтерського та управлінського обліку витрат на ТОВ «АДК».

Методи дослідження:

– Теоретичні методи:

Аналіз і синтез — для систематизації існуючих підходів до організації обліку витрат.

Абстрагування і узагальнення — для розробки теоретичних основ бухгалтерського та управлінського обліку витрат.

– Емпіричні методи:

Спостереження — для вивчення особливостей облікових процесів на підприємстві.

Експеримент — для оцінки ефективності впровадження нових методик обліку витрат.

– Кількісні методи:

Економіко-математичний аналіз — для моделювання витрат і оцінки їхнього впливу на собівартість продукції.

Метод порівнянь — для аналізу різних систем обліку витрат.

– Методи прогнозування:

Екстраполяція — для оцінки перспективних змін у витратах за впровадження нових облікових методик.

Інформаційна база дослідження:

– Нормативно-правові акти:

Податковий кодекс України.

Закони України про бухгалтерський облік та фінансову звітність.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ).

– Наукові джерела:

Монографії, підручники, статті та праці провідних вітчизняних і зарубіжних вчених за темою обліку витрат.

– Практичні матеріали:

Первинна документація підприємства (накладні, акти виконаних робіт, звіти).

Фінансова та управлінська звітність підприємства.

Аналітичні матеріали щодо обліку витрат і калькулювання собівартості.

– Статистичні та інформаційні ресурси:

Офіційна статистика (дані Державної служби статистики України).

Інформація з корпоративних і галузевих звітів.

Дані спеціалізованих бухгалтерських програм (наприклад, 1С: Підприємство).

Ця основа дозволяє забезпечити комплексний підхід до вивчення проблеми і розробки рекомендацій.

Результати дослідження викладені у тезах на тему «Особливості бухгалтерського та управлінського обліку витрат на підприємстві» та опубліковані у збірнику тез доповідей на Міжнародній науково-практичній конференції «ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ТА УПРАВЛІНСЬКО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМІРИ СЬОГОДЕННЯ: МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД», яка проводилась в Університеті митної справи та фінансів 08 листопада 2024 р.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ

1.1 Сутність і класифікація витрат на підприємстві

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та НП(С)БО 16 «Витрати», витрати є зменшенням економічних вигод у формі вибуття активів або збільшення зобов'язань, що спричиняє зниження власного капіталу, за винятком випадків, коли це пов'язано з вилученням або розподілом капіталу власниками. Основною умовою для визнання витрат є можливість їх достовірної оцінки [2].

Витрати визнаються у звітному періоді одночасно з доходами, отриманими від здійснення цих витрат. Якщо безпосередній зв'язок із доходами певного періоду встановити неможливо, такі витрати відображаються в періоді, коли вони були понесені. У випадках, коли актив приносить економічні вигоди протягом кількох звітних періодів, витрати розподіляються систематично. Наприклад, витрати на придбання основних засобів, які використовуються більше року, відносяться на витрати підприємства через механізм амортизації [16, с.194].

Собівартість незавершеного виробництва та готової продукції формується через витрати, понесені у процесі виробництва. Відповідно до НП(С)БО 16, до складу виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) входять:

- прямі матеріальні витрати;
- прямі витрати на оплату праці;
- інші прямі витрати;
- змінні загальновиробничі витрати та постійні розподілені загальновиробничі витрати.

Перелік і структура статей, що формують виробничу собівартість продукції (робіт, послуг), визначаються підприємством самостійно [2].

Не визнаються витратами:

- платежі за договорами комісії, агентськими угодами та іншими подібними договорами на користь комітента чи принципала;
- авансові платежі за запаси, роботи або послуги;
- погашення отриманих позик;
- витрати, що відображаються як зменшення власного капіталу;
- балансова вартість іноземної валюти.

Облік витрат підприємства ведеться у двох аспектах: за видами діяльності та за елементами. Облік за видами діяльності демонструє, на які цілі були спрямовані активи підприємства, тоді як облік за елементами показує, які ресурси були використані. Згідно зі стандартами бухгалтерського обліку, визначаються основні види діяльності підприємства (Рис.1.1) [16, с.194].

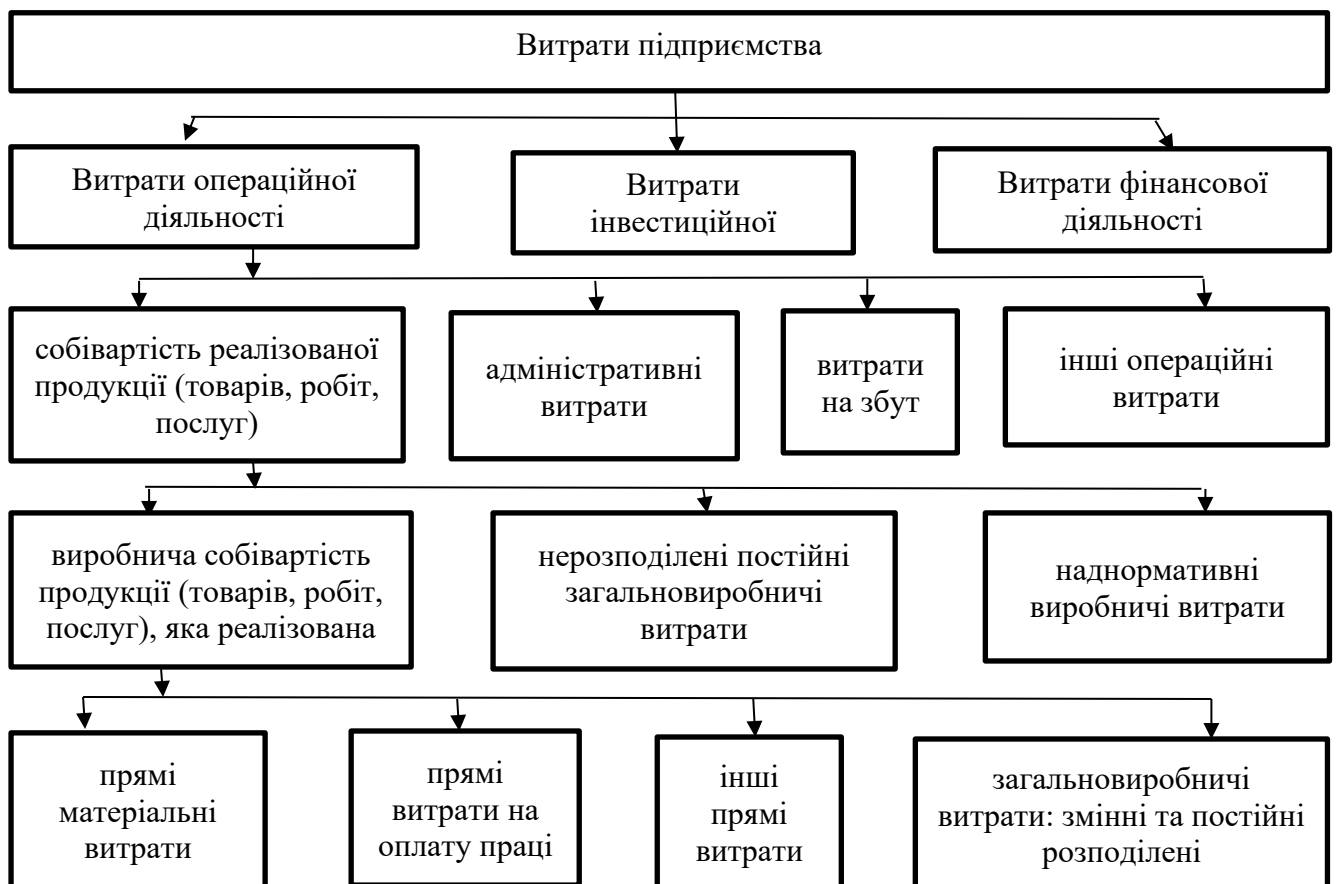

Рис.1.1 Структура витрат підприємства

Витрати поділяються на прямі та непрямі залежно від способу їх віднесення до собівартості продукції.

Прямі витрати – це ті, що безпосередньо стосуються виробництва, наприклад, витрати на матеріали, заробітна плата робітників, оренда, електроенергія, амортизація виробничих засобів. Вони включаються в собівартість продукції на основі даних первинних документів.

Непрямі витрати – це витрати, які не можна економічно обґрунтовано віднести до конкретного об'єкта. Сюди входять витрати, що пов'язані з кількома виробництвами, як-от оренда спільних приміщень чи заробітна плата обслуговуючого персоналу. Такі витрати розподіляються на виробничу собівартість продукції за обраною підприємством базою (фонд зарплати, вартість матеріалів, обсяг виробництва тощо).

За залежністю від обсягів виробництва витрати поділяються на постійні та змінні.

Змінні витрати - змінюються відповідно до обсягів виробництва (матеріали, електроенергія, заробітна плата).

Постійні витрати - залишаються незмінними незалежно від обсягів виробництва (амортизація, опалення, витрати на утримання апарату управління).

Для ефективного обліку витрат на виробництво важливо правильно обрати об'єкт калькулювання та калькуляційну одиницю. Калькуляція застосовується для визначення собівартості та формування цін на готову продукцію чи послуги.

Об'єктами калькулювання можуть бути окремі види продукції, групи подібних виробів або замовлення. Калькуляційні одиниці, як правило, виражаються в натуральних показниках (штуки, кілограми тощо) [4, с.182].

Витрати на виробництво групуються за такими статтями калькуляції:

- сировина та матеріали;
- комплектуючі вироби;
- паливо й електроенергія для технологічних потреб;
- зворотні відходи (вираховуються);
- основна й додаткова заробітна плата виробничих робітників;

- відрахування на соціальне страхування;
- витрати на утримання й експлуатацію обладнання;
- загальновиробничі витрати;
- втрати від браку;
- інші виробничі витрати.

Ця структура забезпечує точний розрахунок собівартості продукції та послуг.

Для обліку виробничих витрат використовується рахунок 23 «Виробництво», який призначений для узагальнення даних про витрати, пов'язані з виготовленням продукції, виконанням робіт чи наданням послуг.

Дебет рахунку 23 відображає прямі витрати (матеріальні, трудові та інші), розподілені загальновиробничі витрати, а також втрати від браку через технологічні причини.

Кредит рахунку 23 відображає:

- виробничу собівартість готової продукції (переноситься в дебет рахунку 26);
- собівартість виконаних робіт і послуг (переноситься в дебет рахунку 90);
- собівартість виробів, робіт і послуг допоміжних виробництв (наприклад, інструменти, енергія, ремонтно-транспортні послуги).

Аналітичний облік за рахунком 23 ведеться:

- за видами виробництв;
- за статтями витрат;
- за видами або групами продукції.

У великих підприємствах витрати можуть деталізуватися за підрозділами, центрами витрат і відповідальності.

Непрямі витрати, пов'язані з виготовленням декількох видів продукції, включаються до їх собівартості за допомогою спеціальних розрахунків [11,с.251].

До непрямих витрат належать загальновиробничі витрати, які обліковуються в статті калькуляції з однойменною назвою. До них відносяться: витрати на поточний ремонт, технічний огляд та обслуговування обладнання, внутрішньозаводське транспортування вантажів, а також витрати, пов'язані з експлуатацією обладнання та обслуговуванням основного і допоміжного виробництва. Сюди входять:

- оплата праці персоналу, який обслуговує виробництво;
- оренда виробничих приміщень;
- витрати на опалення, освітлення та утримання приміщень;
- страхування виробничого майна.

Облік загальновиробничих витрат ведеться на рахунку 91 «Загальновиробничі витрати», який призначений для узагальнення виробничих накладних витрат, пов'язаних з організацією та управлінням підрозділів (цехів, дільниць, бригад тощо) основного і допоміжного виробництва, а також витрат на експлуатацію машин і обладнання.

Дебет рахунку 91 відображає визнані витрати, а кредит – щомісячне їх списання за відповідним розподілом на рахунки 23 «Виробництво» та 90 «Собівартість реалізації». Аналітичний облік ведеться за місцями виникнення, центрами витрат і їхніми статтями.

Загальновиробничі витрати поділяються на:

– змінні, які змінюються пропорційно до обсягів виробництва (матеріали, енергопостачання, водопостачання). Вони повністю списуються на виробничі витрати:

Дт 23 «Виробництво»

Кт 91 «Загальновиробничі витрати».

– постійні, величина яких не залежить від обсягів виробництва (зарплата працівників, які обслуговують виробництво, соціальні відрахування, амортизація виробничих приміщень). Постійні витрати поділяються на розподілені (в межах нормальної потужності) і нерозподілені (понад нормальну потужність).

Розподілені витрати списуються на виробництво, а нерозподілені – на собівартість реалізації:

Дт 23 «Виробництво»

Дт 90 «Собівартість реалізації»

Кт 91 «Загальновиробничі витрати».

Розподіл загальновиробничих витрат між видами продукції здійснюється на основі бази, наприклад, прямих витрат на оплату праці.

Зведений облік виробничих витрат дозволяє узагальнити всі витрати підприємства і визначити їхню частку, що припадає на вироблену продукцію. У цьому процесі враховується вартість незавершеного виробництва (НЗВ).

Розрахунок собівартості виготовленої продукції включає:

– додавання до НЗВ на початок звітного періоду витрат звітного періоду;

– віднімання вартості НЗВ на кінець періоду.

Сума списується з рахунку 23 «Виробництво» на рахунок 26 «Готова продукція»:

Дт 26 «Готова продукція»

Кт 23 «Виробництво».

Аналітичний облік витрат ведеться за кожним видом продукції, робіт чи послуг [11,с.252].

На рахунку 92 «Адміністративні витрати» обліковуються загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та забезпеченням діяльності підприємства. За дебетом цього рахунку відображають визнані адміністративні витрати, а за кредитом – їх списання на рахунок 79 «Фінансові результати».

На рахунку 93 «Витрати на збут» обліковуються витрати, пов'язані зі збутом (реалізацією, продажем) продукції, товарів, робіт і послуг. За дебетом рахунку відображають визнані витрати на збут, а за кредитом – їх списання на рахунок 79 «Фінансові результати». Облік витрат на збут у системі рахунків

бухгалтерського обліку здійснюється аналогічно до обліку адміністративних витрат [16,с.201].

1.2 Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку витрат.

Система обліку витрат і калькулювання собівартості продукції на сучасних підприємствах не може ефективно функціонувати без відповідного нормативно-правового забезпечення. Воно формується під впливом політичних, економічних, інтеграційних, соціальних змін та інших чинників.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (від 16.07.1999 р. № 996-XIV) надав підприємствам право самостійно визначати внутрішню облікову політику. Це, однак, спричинило певні складнощі в узагальненні звітних даних на національному рівні, оскільки значні відмінності в обліковій практиці між підприємствами ускладнюють підготовку консолідованої звітності [6,с.1].

Одним із ключових нормативних документів у сфері бухгалтерського обліку є Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Цей стандарт визначає загальні принципи, порядок визнання, склад і відображення витрат підприємства у бухгалтерській звітності. НП(С)БО 16 надає вичерпну характеристику витрат, детально описує їхню сутність і структуру, зокрема включає склад виробничої собівартості продукції, загальновиробничих, адміністративних, збутових та інших операційних витрат [2].

Попри позитивні аспекти НП(С)БО 16 «Витрати», процес обліку загальновиробничих витрат залишається недосконалим через неповне роз'яснення баз розподілу витрат та їх невідповідність нормативно-правовим актам нижчих рівнів. У п. 16 НП(С)БО 16 зазначено, що змінні й постійні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат за базами, які детально не уточнюються у супровідних документах.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене Наказом Міністерства фінансів

України від 07.02.2013 № 73 [5], визначає мету, склад, принципи підготовки фінансової звітності, а також вимоги до визнання та розкриття її елементів.

У формі №2 "Звіт про фінансові результати" (звіт про сукупний дохід) витрати відображаються у різних розділах залежно від їх характеру та призначення. Ось детальний опис, де саме і які статті витрат відображаються:

Розділ 1. Фінансові результати

У цьому розділі витрати класифікуються за статтями функціонального призначення. Основні статті витрат:

1. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг):
 - Відображає прямі витрати, пов'язані з виробництвом продукції або наданням послуг.
 - Формується на основі оборотів рахунку 90 "Собівартість реалізації".
 - Включає витрати на матеріали, оплату праці, амортизацію, комунальні витрати тощо.
2. Адміністративні витрати:
 - Витрати, пов'язані із загальним управлінням підприємством.
 - Формується на основі рахунку 92 "Адміністративні витрати".
 - Наприклад: зарплата адміністративного персоналу, витрати на утримання офісу, амортизація адміністративних активів.
3. Витрати на збут:
 - Витрати, пов'язані з реалізацією продукції та маркетинговою діяльністю.
 - Формуються на основі рахунку 93 "Витрати на збут".
 - Наприклад: витрати на рекламу, транспортування товарів, утримання торгових приміщень.
4. Інші операційні витрати:
 - Витрати, які не входять до собівартості, адміністративних чи збутових, але стосуються операційної діяльності.
 - Формуються на основі рахунку 94 "Інші витрати операційної діяльності".

- Наприклад: втрати від псування запасів, штрафи, пені.

Розділ 2. Сукупний дохід

У цьому розділі, крім доходів, можуть враховуватись витрати, пов'язані з іншими видами діяльності:

1. Фінансові витрати:

- Витрати на обслуговування позик та кредитів.
- Формуються на основі рахунку 95 "Фінансові витрати".
- Наприклад: відсотки за кредитами, витрати на обслуговування облігацій.

2. Інші витрати:

- Формуються на основі рахунку 97 "Інші витрати".
- Включають нестандартні витрати, пов'язані із форс-мажорами чи нетиповими операціями.

Розділ 3. Елементи операційних витрат

У цьому розділі витрати групуються за економічними елементами (незалежно від їх функціонального призначення). Основні елементи:

1. Матеріальні витрати:

- Відображають спожиті запаси, сировину, енергію.
- Формуються на основі аналітики рахунків класу 2 "Запаси".

2. Витрати на оплату праці:

- Заробітна плата працівників.
- Формується за рахунками класу 66 "Розрахунки з оплати праці".

3. Відрахування на соціальні заходи:

- Формуються за рахунками класу 65 "Розрахунки за страхуванням".

4. Амортизація:

- Відображає знос необоротних активів.
- Формується за рахунком 13 "Знос необоротних активів".

5. Інші операційні витрати:

- Наприклад, витрати на комунальні послуги чи оренду.

– Формуються за різними рахунками класу 9 "Витрати діяльності" залежно від виду витрат.

На підставі оборотів яких рахунків формується звіт?

1. Основні рахунки витрат — клас 9 "Витрати діяльності":

- 90 "Собівартість реалізації";
- 91 "Загальновиробничі витрати";
- 92 "Адміністративні витрати";
- 93 "Витрати на збут";
- 94 "Інші витрати операційної діяльності";
- 95 "Фінансові витрати";
- 96 "Втрати від участі в капіталі";
- 97 "Інші витрати".

2. Окремі елементи беруться з класу 2 "Запаси", 6 "Поточні зобов'язання" і 1 "Необоротні активи".

Вагомий вплив на формування загальновиробничих витрат має НП(С)БО 9 «Запаси» (редакція від 01.01.2015), яке регулює визнання матеріальних витрат, витрат на вдосконалення виробництва, утримання приміщень та інших виробничих витрат. Проте його норми не поширюються на будівельні контракти, фінансові активи, поточні біологічні активи (що оцінюються за справедливою вартістю) та корисні копалини.

Порядок нарахування амортизації визначено НП(С)БО 7 «Основні засоби» та НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи», де об'єктом амортизації є амортизована вартість (за винятком земельних ділянок, природних ресурсів та капітальних інвестицій). Основний недолік у нарахуванні амортизації – невідповідність термінів експлуатації основних засобів їх технічним характеристикам та нормативним строкам амортизації.

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, регламентує порядок використання рахунків для узагальнення даних про активи,

капітал, зобов'язання та господарські операції, що дозволяє вести облік на основі подвійного запису, зберігаючи структурованість і чіткість записів [6,с.8].

У сучасних умовах господарювання законодавство є динамічним, що вимагає системного аналізу положень нормативно-правових актів, які регулюють бухгалтерський облік і аудит загальнопромислових витрат на підприємствах України. Нормативно-правова база надає рекомендації, встановлює обов'язки або визначає права суб'єктів господарювання.

Регулювання бухгалтерського обліку в Україні здійснюється органами, що мають відповідні повноваження:

- Верховна Рада України приймає закони та постанови;
- Президент України видає укази;
- Кабінет Міністрів України затверджує постанови;
- Уповноважені державні органи формують відомче регулювання;
- Органи місцевого самоврядування діють відповідно до делегованих повноважень;
- Місцеві державні адміністрації працюють у межах визначеної компетенції.

Особливості ринкових відносин вимагають узгодження норм міжнародного права, Податкового кодексу України, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) з чинним законодавством та іншими нормативними документами. Розробка системи нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку і аудиту загальнопромислових витрат повинна враховувати напрацювання попередників і специфіку чинного законодавства [12,с.4]

Зміни в системі обліку зумовлені такими основними причинами:

- Конкуренція та динамічність середовища. Зростаюча конкуренція на внутрішніх і зовнішніх ринках, різноманітність форм власності та постійні зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищах вимагають створення єдиної інформаційної системи, яка задовольняє потреби всіх рівнів управління підприємством. Така інформація має бути обґрунтованою, точною та своєчасною.

Підприємства повинні не лише оперативно реагувати на внутрішні зміни, але й проактивно передбачати можливі ризики, пов'язані з впливом зовнішніх факторів.

– Діяльність із орієнтацією на майбутнє. Підприємницька діяльність, спрямована на перспективу, є ключем до виживання та розвитку. В умовах зростаючого конкурентного тиску деякі підприємства банкрутують або виходять з ринку через внутрішні конфлікти чи управлінські помилки.

На законодавчому рівні облік витрат виробництва регламентується сукупністю нормативно-правових актів, ухвалених органами державної влади, Міністерством фінансів України та іншими відомствами. Таке регулювання забезпечує ефективну роботу бухгалтерського обліку та фінансової звітності, сприяючи їхньому динамічному розвитку та відповідності потребам бізнесу.

Класифікація законодавчого забезпечення обліку витрат та калькулювання собівартості продукції відображено в Таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Класифікація нормативно-правового забезпечення обліку витрат виробництва

Сфера регулювання	Нормативний документ	Короткий опис
Загальні принципи обліку витрат	Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні"	Визначає загальні принципи бухгалтерського обліку, включаючи вимоги щодо формування витрат.
Облік витрат та доходів	НП(С)БО 16 "Витрати"	Визначає методологію формування витрат, їх класифікацію за елементами та статтями, порядок відображення у фінансовій звітності.
Фінансова звітність	НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"	Регулює порядок складання фінансової звітності, включаючи "Звіт про фінансові результати" (форма №2).
Собівартість продукції	НП(С)БО 9 "Запаси"	Регулює порядок формування та обліку собівартості запасів (матеріалів, незавершеного виробництва, готової продукції).

Адміністративні витрати, витрати на збут	НП(С)БО 16 "Витрати"	Розділяє витрати за функціональними групами: адміністративні, витрати на збут, інші операційні витрати.
Амортизація	НП(С)БО 7 "Основні засоби"	Регулює облік амортизації необоротних активів, які входять до складу витрат.
Витрати на оплату праці	Закон України "Про оплату праці" та НП(С)БО 26 "Виплати працівникам"	Регулюють порядок формування витрат на оплату праці та нарахування соціальних внесків.
Податковий облік витрат	Податковий кодекс України	Регулює порядок відображення витрат для цілей оподаткування, включаючи розрахунок податку на прибуток.
Фінансові витрати	НП(С)БО 31 "Фінансові витрати"	Регулює порядок визнання та обліку витрат на обслуговування позик, кредитів, лізингу тощо.
Витрати на оренду	НП(С)БО 14 "Оренда"	Регулює порядок обліку орендних платежів, які входять до складу витрат.
Інші витрати	НП(С)БО 15 "Дохід"	Частково стосується витрат, які пов'язані з доходами, наприклад, витрат на забезпечення.
План рахунків бухгалтерського обліку	Наказ Міністерства фінансів України №291 "Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку"	Встановлює класи рахунків для обліку витрат (90-99 рахунки).

У періоди економічної кризи облік витрат стає стратегічно важливим для підприємницької діяльності, оскільки відображає ключові результати діяльності підприємства. Це дозволяє оцінити наслідки прийнятих рішень та розробляти ефективні стратегії управління.

Однак у правовому регулюванні обліку фінансових результатів існує низка спірних питань, зокрема щодо витрат, які враховуються у фінансовому результаті підприємства. Відповідно до Закону України № 3332-VI від 12.05.2011 р., усі публічні акціонерні товариства, банки та інші суб'єкти, зазначені в переліку

Кабінету Міністрів України, зобов'язані складати та подавати фінансову звітність за міжнародними стандартами.

Цей перехід підкреслює важливість вивчення відмінностей у підходах до визнання, оцінки та класифікації витрат відповідно до національних стандартів і МСБО. Аналіз цих відмінностей і розробка рекомендацій сприяють вдосконаленню бухгалтерського обліку в Україні на основі міжнародних стандартів.

На сьогодні на законодавчому рівні залишаються невирішеними важливі питання, що стосуються методології та організації бухгалтерського обліку. Зокрема, ключовою проблемою є порівняння підходів до визнання, оцінки та класифікації витрат відповідно до національних стандартів і МСБО.

Аналіз нормативно-правових актів України та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, які регламентують процес формування, визнання та оцінки витрат, показує, що поняття «витрати» трактується по-різному в національній та міжнародній практиці. Ці розбіжності у визначенні потребують подальшого дослідження та гармонізації для забезпечення більшої прозорості й узгодженості у веденні обліку.

Отже, критичний аналіз методичних аспектів обліку виробничих процесів відповідно до національних і міжнародних стандартів не виявив суттєвих розбіжностей у підходах до їх оцінки та обліку. Однак деякі питання прикладного застосування стандартів мають відмінності, пов'язані з урахуванням вітчизняної специфіки. Деякі аспекти обліку витрат за міжнародними стандартами залишаються нерозкритими у НП(С)БО.

Варто зазначити, що як МСБО, так і НП(С)БО зосереджені на загальних принципах оцінки та представлення інформації у фінансових звітах, не визначаючи детального порядку ведення бухгалтерського обліку. Міжнародні стандарти систематизують і групують витрати відповідно до загальноприйнятої практики, зокрема розмежовують витрати, які виникають у процесі звичайної діяльності, та ті, що не впливають на підприємницьку діяльність [б,с.7].

Питання нормативного регулювання бухгалтерського обліку та аудиту загальновиробничих витрат актуалізується у зв'язку з постійним вдосконаленням

та введенням нових норм до законодавчих актів. Систематизувавши та проаналізувавши основні складові нормативно-правового забезпечення обліку та аудиту загальнопромислових витрат встановлено, що всі досліджені нормативно-правові акти мають на меті організувати і допомогти у веденні бухгалтерського обліку та проведенні аудиту витрат на підприємствах України.

Слід враховувати, що інтеграція України до Євросоюзу потребує стандартизації законодавства, у тому числі й стосовно ведення обліку та здійснення аудиту загальнопромислових витрат, що є важливим у прийнятті необхідних управлінських рішень керуючою ланкою суб'єкта господарювання. Однією з умов є гармонізація НП(С)БО 16 «Витрати» з міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Виходячи з цього, перспективами подальших досліджень є усвідомлення відмінностей, які існують між національними й міжнародними стандартами в частині ведення обліку та здійснення аудиту загальнопромислових витрат для більш зрозумілого тлумачення базових понять та підходів, а згодом внесення доповнень чи інших змін в систему національного законодавства [12,с.9].

1.3 Методологічні засади управлінського обліку витрат

Метод обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) – це сукупність прийомів та способів, які дозволяють визначити собівартість одиниці продукції (робіт, послуг) на підприємстві. Вибір методу обліку залежить від технологічних та організаційних особливостей підприємства, що впливають на процес формування витрат в конкретних умовах. Основною метою є забезпечення точного обчислення собівартості продукції та створення інформаційної бази для ефективного управління виробничими процесами [7, с.69].

Розрахунок собівартості продукції відіграє ключову роль в управлінні витратами будь-якого підприємства, оскільки не лише визначає реальну вартість продукту, але й виступає важливим інструментом для забезпечення зростання прибутковості в умовах ринкової економіки. У сучасних умовах методи

розрахунку собівартості продукції (робіт, послуг) мають бути спрямовані на підтримку прибуткової стратегії компанії як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі.

Ефективність такої стратегії залежить від здатності знизити витрати на одиницю продукції, одночасно зберігаючи її якісні характеристики. При виборі методів обліку витрат і калькулювання собівартості слід враховувати низку організаційних факторів, зокрема вид економічної діяльності підприємства, тип виробництва, особливості технологічного процесу та виробничих операцій [3, с.3].

Залежно від типу продукції (послуг), її особливостей та складності, використовуються різні методи обліку витрат і калькулювання собівартості:

- Простий (однопередільний) метод

Застосовується у виробництвах із відсутнім або незначним незавершеним виробництвом. Метод передбачає прямий розрахунок: загальні витрати діляться на кількість виготовленої продукції (послуг), визначаючи собівартість одиниці.

- Позамовний метод

Об'єктом обліку виступає окреме замовлення. Прямі витрати фіксуються для кожного замовлення, а непрямі (загальновиробничі) розподіляються пропорційно до бази розподілу. Фактична собівартість замовлення визначається після його завершення шляхом поділу витрат на кількість замовлень. Незавершене виробництво обчислюється сумою витрат за незавершеними замовленнями.

- Попередільний метод

Використовується на підприємствах із масовим виробництвом. Об'єктом обліку є технологічний переділ (фаза, стадія), де витрати розподіляються за переділами та статтями витрат. Собівартість визначається щомісяця шляхом ділення витрат на кількість продукції, виготовленої за переділом. Остаточна собівартість готової продукції базується на калькуляції останнього переділу.

- Нормативний метод

Застосовується в обробних галузях із масовим або багатосерійним виробництвом (меблева, швейна, взуттєва, машинобудівна). Метод базується на обліку змін та відхилень від встановлених норм витрат. Для розрахунку фактичної собівартості до нормативної додаються або віднімаються відхилення, зафіксовані в звітному періоді.

На практиці часто використовуються комбіновані методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (послуг) [4, с.183].

Поява різноманітних методів обліку витрат і калькулювання собівартості продукції зумовлена прагненням створити систему, яка б максимально враховувала технологічні особливості сучасних підприємств і відповідала вимогам економічної ефективності та справедливості. Наприклад, метод ABC-калькулювання, розроблений у 1960-х роках, був створений для усунення недоліків методу стандарт-кост, зокрема щодо точності та справедливості розподілу накладних витрат на конкретні види продукції. Попри складність і трудомісткість, ABC-калькулювання вважається одним із найперспективніших методів управління витратами, особливо для підприємств, де непрямі накладні витрати мають значну питому вагу [3, с.3].

Сучасні методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції поділяються на дві основні групи:

- Традиційні методи, які застосовуються у вітчизняній обліковій практиці вже багато десятиліть. До них належать позамовний, попроцесний, попередільний та нормативний методи (Табл.1.2).
- Запозичені методи, які виникли та розвивалися в інших країнах і стали відомими в Україні лише на початку 1990-х років. Нині їх використовують підприємства, орієнтовані на європейські стандарти, експорт, міжнародну співпрацю або залучення іноземних інвесторів. До таких методів належать стандарт-кост, директ-кост, функціонально-вартісний аналіз та таргет-кост (Табл.1.3).

Варто зазначити, що цей поділ є досить умовним, оскільки між деякими методами, наприклад нормативним і стандарт-кост, існує чимало спільних рис

Характеристика вітчизняних методів обліку витрат
та калькулювання собівартості

Метод	Сфера застосування	Характеристика методу
Простий (однопередільний) метод	Застосовується у виробництвах, де технологічний процес складається з одного переділу*, де відсутнє або є незначним незавершене виробництво (видобуток вугілля, електроенергії, хлібопечіння)	Передбачає визначення собівартості одиниці продукції шляхом ділення усіх витрат на виробництво за статтями калькуляції на кількість продукції, що вироблена.
Попередільний метод	Використовується у виробництвах, процес виготовлення продукції яких складається з окремих технологічних стадій (переділів, фаз). Це текстильна, металургійна, хімічна та інші галузі промисловості.	Облік витрат ведуть по переділах (навіть якщо в одному переділі отримують продукцію різних видів) і за калькуляційними статтями витрат у розрізі видів або груп продукції. Метод містить елементи нормативного методу через систематичне визначення суми відхилень фактичних витрат від діючих поточних норм. Виявлені відхилення відносять на собівартість реалізованої продукції та з'ясовують причини їх наявності (п. 11 П(С)БО 16).
Нормативний метод	Застосовується у масовому і серійному виробництві різноманітної і складної продукції, що складається з великої кількості деталей і вузлів, на підприємствах оброблювальних галузей промисловості (машинобудуванні і металообробці, швейної, меблевої та ін.).	Характерним є розробка довготривалих норм витрат ресурсів та їх корегування з урахуванням змін, складання нормативних, планових та звітних калькуляцій. Облік витрат ведуть за встановленими нормами витрат. Окремо враховують відхилення від встановлених норм у бік зменшення (економія), або у бік збільшення (перевитрата).
Позамовний метод	Застосовується на підприємствах індивідуального та дрібносерійного виробництва, де кожне замовлення унікальне (турбо-, авіабудівництво).	Фактичну собівартість визначають за окремими замовленнями (виробами, роботами, послугами) після їх виконання. При цьому врахування прямих витрат відбувається в розрізі встановлених статей калькуляції для індивідуальних виробничих замовлень, а непрямих — за місцями їх виникнення, з включенням у вартість замовлень згідно встановленої бази розподілу.

Характеристика зарубіжних методів обліку витрат
та калькулювання собівартості

ABC-костінг	Застосовується у суспільних організаціях та у сфері надання послуг.	Об'єктом обліку є окремий вид діяльності (функція). Об'єктом калькулювання є вид продукції. Ресурси розподіляються між центрами витрат в залежності від фактору (носія) витрат, а потім відносяться на окремий вид продукції.
Таргет-костінг	Використовується на виробничих підприємствах, в автомобільній та електронній промисловості.	Об'єктом розрахунку є цільова (запланована) собівартість продукту, яка базується на заздалегідь визначеній ціні продажу, прийнятої на виробничих підприємствах.
Кайзен-костінг	Використовується на виробничих підприємствах.	Метод обліку витрат, що ставить за мету досягнення цільової вартості продукту на етапі виробництва. Передбачає завдання вдосконалення витрат, яке вирішується на рівні всіх працівників, залучених у виробничий процес, і визначається пунктами змінних витрат. Постійні витрати групуються в окремі бюджети для підготовки бюджету підприємства.
Стандарт-кост	Використовується на виробничих підприємствах.	Метод базується на плануванні витрат ще до початку виробництва, на встановленні норм витрат з майбутнім аналізом причин відхилення. Розподіл непрямих витрат здійснюється на основі ставки розподілення.
Директ-костінг	Використовується на виробничих підприємствах.	Метод обліку граничних витрат (або система обліку сум покриття), який передбачає планування та облік неповної (зрізаної) собівартості, у яку закладаються тільки прямі змінні витрати, а інші види поточних витрат (постійні) вважаються витратами поточного періоду, не включаються до собівартості продукції, а відносяться на результати господарської діяльності (збитки).

Калькуляція є завершальним етапом обліку витрат на виробництво та випуск продукції, під час якого за допомогою певних прийомів і методів систематизуються витрати та розраховується собівартість продукції.

Метод калькулювання визначається як сукупність прийомів, які застосовуються для розрахунку собівартості певного виду продукції або її

одиниць. Предметом калькуляції виступають витрати підприємства, що формують собівартість продукції. Окрім того, калькуляція використовується в бухгалтерському обліку для грошової оцінки окремих об'єктів обліку.

Різні методи обліку витрат і калькуляції дозволяють отримувати різні вихідні дані для визначення собівартості продукції [18,с.5].

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТОВ «АДК»

2.1. Загальна характеристика ТОВ «АДК»

Починаючи з 2003 року ТОВ «АДК» пройшло шлях від меблевого цеху до потужного, оснащеного сучасним імпорнтним обладнанням меблевого підприємства.

У назві фабрики «АДК» – Академія Домашнього Комфарту – закладено все те, з чим вона живе та працює сьогодні.

Місія – зробити багатьох людей щасливішими та впевненішими у завтрашньому дні. Збільшити довіру споживачів до м'яких меблів українського виробництва.

Мета – ставка на якість, фабрика виготовляє та продає м'які меблі, які будуть служити людям до 15 років без втрати експлуатаційних характеристик.

Виробництво по виготовленню м'яких меблів, знаходиться в місті Дніпро. Компанія має дилерську мережу по всій Україні, а також у країнах: Молдови та Румунії, Литві.

ТОВ «АДК» пропонує своїм покупцям сучасні рішення для дому та офісу, які відповідають найвищим вимогам щодо якості, дизайну та комфорту.

Продукція фабрики – результат плідної та копіткої роботи професіоналів своєї справи. Контроль якості здійснюється на кожному етапі виготовлення меблів – від розробки ескізу до збирання. Використовуються лише краще та перевірені матеріали, будь то дерево, механізми трансформації, м'які наповнювачі чи тканини. Жоден технологічний процес не залишається без уваги. Жодна деталь не йде у виробництво без попереднього тестування та контролю. Передовий досвід меблевої промисловості – їх індивідуальний досвід.

Компанія дбає про потреби покупців і намагається максимально якісно виробляти свою продукцію. Команда прагне не тільки дбати про потреби своїх споживачів, але також і про потреби своїх співробітників.

Цінності компанії:

- Безперервне вдосконалення в усіх відношеннях;
- Щирий патріотизм працівників;
- Прагнення кожного виконувати якісно свою роботу;
- Схильність до самонавчання та навчання в цілому;
- Чесність стосовно себе та стосовно колег.

Цілі компанії:

- Зайняти найкращі позиції на вітчизняному ринку;
- Вийти на нові ринки збуту;
- Виробляти максимально якісний товар за гідною ціною незалежно від політичних та економічних змін;
 - З безперервним зростанням компанії збільшити можливість подальшого кар'єрного зростання співробітників;
 - За рахунок динамічного збільшення попиту на товар, який супроводжують без винятку всі співробітники компанії, домогтися поетапного зростання заробітної плати;
 - Безперервне зростання всіх членів команди.

Меблі АДК виготовляються для широкого кола споживачів різної цінової категорії. Нами створено кілька торгових марок, основними з них є ТМ АДК, ТМ Cristi, ТМ Sleep Galleri.

М'які меблі, які виготовляє МФ АДК, призначені в основному для щоденного сну.

Виготовляються стандартні за розміром моделі диванів та модульні системи диванів (що складаються з окремих модулів стандартних розмірів) для створення унікальних комбінацій. Також пропонується спектр індивідуальних розробок м'яких меблів.

Запорукою успіху є високі стандарти якості, що використовуються у виробництві меблів, фурнітури та комплектуючих елементів та постійне прагнення до вдосконалення. Співпраця компанії з найбільшими

постачальниками меблевого текстилю забезпечує широкий асортимент сучасних оббивних тканин виробництва Італії, Бельгії, Туреччини, України, Китаю, що постійно оновлюється. Усі тканини проходять ретельне тестування.

На виробництві сертифіковано систему управління якістю стандарту ISO 2008:9001. Система якості - це сукупність організаційних структур, відповідальності, процедур та ресурсів, спрямованих на адміністративне управління якістю, що є вагомим доказом спроможності та конкурентоспроможності нашої фабрики.

За час своєї роботи з 2003 року фабрика суттєво збільшила території складських та виробничих площ, постійно розвиваючись та впроваджуючи системи організації складів та праці в цехах. Було придбано нові верстати з комп'ютеризованими системами керування.

Основні технологічні етапи виробництва продукції представлені у Додатку В.

2.2. Фінансовий аналіз показників діяльності підприємства

2.2.1. Горизонтальний та вертикальний аналіз балансу.

На основі даних фінансової звітності підприємства (Додаток А та Б) проведемо горизонтальний, вертикальний та факторний аналіз ТОВ «АДК» за останні 3 роки (Додаток Д).

Горизонтальний аналіз активу балансу показує абсолютну та відносну динаміку основних показників господарських засобів і коштів (Таблиця Д.1).

Горизонтальний аналіз активу Балансу ТОВ "АДК" показує динаміку змін активів за період з 2021 по 2023 роки.

Горизонтальний аналіз активів показав, що основні засоби зменшилися з 264 тис. грн у 2021 році до 92 тис. грн у 2023 році. Зниження на 62 тис. грн у 2022 році та ще на 110 тис. грн у 2023 році, що становить 76,52% і 45,54% відповідно. Причиною може бути амортизація основних засобів, недостатність інвестицій або продаж активів. Зменшення необоротних активів та грошей вказує на певні

фінансові труднощі або зміни в стратегії компанії. Зростання оборотних активів, особливо запасів, може свідчити про плани розширення виробництва чи накопичення матеріалів. Стабільний баланс і поступове зростання активів демонструють відносну фінансову стійкість підприємства.

Горизонтальний аналіз пасиву балансу показує абсолютну та відносну динаміку основних показників власного та позикового капіталу підприємства (Таблиця Д.2 у додатку).

Горизонтальний аналіз пасиву Балансу ТОВ "АДК" показує динаміку змін джерел формування активів підприємства за період з 2021 по 2023 роки.

Горизонтальний аналіз пасивів підприємства показав, що зареєстрований (пайовий) капітал залишився незмінним протягом трьох років і становить 18 тис. грн. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) зріс: у 2022 році на 1264 тис. грн (приріст 109,69%), у 2023 році ще на 860 тис. грн (приріст 106,01%). Це свідчить про стабільне збільшення прибутковості підприємства та його фінансову стійкість. Усього власний капітал збільшився з 13,064 тис. грн у 2021 році до 15,188 тис. грн у 2023 році. Приріст становив 109,68% у 2022 році та 106,00% у 2023 році. Основним джерелом фінансування підприємства є власний капітал, який демонструє стабільне зростання, завдяки нарощуванню нерозподіленого прибутку.

Зменшення поточних зобов'язань, зокрема кредиторської заборгованості, свідчить про зниження боргового навантаження підприємства. Загальний стан пасивів показує підвищення фінансової стійкості та зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Вертикальний аналіз балансу надає інформацію про структуру активів та пасивів підприємства (Таблиці Д.3 та Д.4 у додатку).

Вертикальний аналіз активу Балансу ТОВ "АДК" показує структуру активів підприємства у відсотковому співвідношенні до загального підсумку балансу за період 2021–2023 років.

Частка основних засобів у загальному балансі зменшувалася: у 2021 році – 1,96%, у 2022 році – 1,38%, у 2023 році – 0,60%. Зниження частки на 0,58% у 2022

році та ще на 0,78% у 2023 році свідчить про зменшення вкладень у необоротні активи, можливо, через їхню амортизацію або скорочення інвестицій у нові основні засоби. Знос основних засобів зростає: у 2021 році – 4,21%, у 2022 році – 4,55%, у 2023 році – 5,10%. Це свідчить про зношення існуючих основних засобів і відсутність достатньої заміни або модернізації. Частка запасів у загальному балансі значно зростає: у 2021 році – 32,45%, у 2022 році – 34,02%, у 2023 році – 51,37%. Приріст частки склав 1,57% у 2022 році та ще 17,35% у 2023 році, що може бути наслідком накопичення матеріалів для виробництва або незавершеного виробництва. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги знижувалася: у 2021 році – 30,12%, у 2022 році – 23,36%, у 2023 році – 16,87%. Зменшення на 6,76% у 2022 році та ще на 6,49% у 2023 році вказує на ефективне управління розрахунками з клієнтами. Грошові кошти суттєво скоротилися: у 2021 році їхня частка становила 6,39%, у 2022 році – 0,51%, у 2023 році – 0,26%. Це свідчить про зменшення ліквідності через використання коштів для інших потреб. Інші оборотні активи зросли у 2022 році до 36,04%, але знизилися у 2023 році до 28,57%. Необоротні активи зменшили свою частку: у 2021 році – 1,96%, у 2023 році – 0,60%, що свідчить про зростання ролі оборотних активів. Оборотні активи збільшили свою частку: у 2021 році – 98,04%, у 2023 році – 99,40%, що вказує на орієнтацію підприємства на мобільні активи, які швидше перетворюються в грошові кошти. ТОВ "АДК" поступово скорочує вкладення у необоротні активи, зосереджуючись на оборотних активах, зокрема запасах. Ефективне управління дебіторською заборгованістю позитивно впливає на структуру активів. Зниження ліквідності, зокрема частки грошових коштів, може становити ризик у випадку непередбачених фінансових труднощів. Загальна структура активів демонструє прагнення до гнучкості в управлінні ресурсами та підвищення оборотності капіталу.

Вертикальний аналіз пасиву ТОВ «АДК» показує зміну структури джерел фінансування підприємства протягом трьох років (2021–2023).

Основну частку пасиву займає власний капітал. У 2021 році він складав 97,02%, у 2022 — 97,79%, а у 2023 — 99,76%. Найбільший вплив має

нерозподілений прибуток, частка якого зросла з 96,89% у 2021 році до 99,65% у 2023 році. Це свідчить про збільшення фінансової стійкості підприємства. Частка поточних зобов'язань суттєво зменшилась: з 2,98% у 2021 році до 0,24% у 2023 році. Основне скорочення відбулося в кредиторській заборгованості за товари, роботи і послуги, що зменшилась з 2,73% у 2021 році до 0,21% у 2023 році. Загальна сума балансу зросла: у 2021 році — 13 465 тис. грн, у 2022 — 14 652 тис. грн, у 2023 — 15 224 тис. грн. Підприємство стало більш залежним від власного капіталу, що підвищує його фінансову стійкість та зменшує ризики, пов'язані із залученням позикових коштів.

2.2.2. Факторний аналіз показника рентабельність власного капіталу.

Рентабельність (доходність) власного капіталу є самим важливим показником фінансового аналізу, який показує, наскільки зростає (або зменшується) кожна грошова одиниця власного капіталу за певний період часу (як правило, за рік). Для визначення факторів та їх впливу на рентабельність власного капіталу використовують модель фінансового розкладання, що була розроблена менеджерами фірми „Du Pont”:

$$P_{BK} = P_{\Pi} \times K_{OA} \times K_3,$$

Де P_{BK} – рентабельність власного капіталу; P_{Π} – рентабельність продукції; K_{OA} – коефіцієнт оборотності активів; K_3 - коефіцієнт заборгованості.

$$\begin{aligned} P_{BK} &= \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Виручка}} \times \frac{\text{Виручка}}{\text{Активи}} \times \frac{\text{Активи}}{\text{Власний капітал}} = \\ &= \frac{\text{стр.2350 } \Phi.2}{\text{стр.2000 } \Phi.2} \times \frac{\text{стр.2000 } \Phi.2}{\text{стр.1300 } \Phi.1} \times \frac{\text{стр.1300 } \Phi.1}{\text{стр.1495 } \Phi.1}. \end{aligned}$$

Модель фінансового розкладання ґрунтується на добутку таких показників, як:

- рентабельність продукції (Чистий прибуток / Виручка),
- оборотність активів (Виручка / Активи) та
- коефіцієнт заборгованості (Активи / Власний капітал).

На підставі даних Балансу та Звіту про фінансові результати формуємо таблицю вихідних даних (таблиця 2.1):

Таблиця 2.1

Вихідні дані для розрахунку фінансових коефіцієнтів, тис грн.

Інформація з Форми №1 Баланс				
	Показники	2021 р	2022 р	2023 р
	Активи	13465	14652	15224
	Власний капітал	13064	14328	15188
Інформація з Форми №2 Звіт про фінансові результати				
		За 2021 рік	За 2022 рік	За 2023 рік
	Виручка (Чистий дохід)	51784	30418	20524
	Чистий прибуток	1784	1264	860

Розрахуємо значення показників фінансового розкладання за звітний та попередній періоди та визначимо їх динаміку (розрахувати індекси показників, як відношення значень звітного періоду до попереднього). Позитивною динамікою показників фінансового розкладання є їх зростання, але для коефіцієнту заборгованості існує обмеження – він не має перевищувати значення більше 2.

На підставі даних таблиці 2.1 розрахуємо значення фінансових коефіцієнтів за попередній (ПП) та звітний (ЗП) періоди:

Рентабельність власного капіталу (англ. ROE - *Return on equity*):

$$P_{BK}^{2021} = 1784/13064 = 0,1366 \quad I_{PBK} = P_{BK}^{2022} / P_{BK}^{2021} = 0,0882/0,1366=0,65$$

$$P_{BK}^{2022} = 1264/ 14328 = 0,0882 \quad I_{PBK} = P_{BK}^{2023} / P_{BK}^{2022} = 0,0566/0,0882=0,64$$

$$P_{BK}^{2023} = 860/15188=0,0566$$

Рентабельність продукції (англ. PM - *Profit margin*):

$$P_{\Pi}^{2021} = 1784/51784=0,0345 \quad I_{P\Pi} 2022/2021 =0,0415/0,0345=1,2$$

$$P_{\Pi}^{2022} = 1264/30418=0,0415 \quad I_{P\Pi} 2023/2022 =0,0419/0,0415=0,99$$

$$P_{\Pi}^{2023} = 860/20524 = 0,0419$$

Коефіцієнт оборотності активів (англ. TAT- *Total assets turnover*):

$$K_{OA}^{2021} = 51784/13465 = 3,846$$

$$I_{OA}^{2022/2021} = 2,076/3,846 = 0,54$$

$$K_{OA}^{2022} = 30418/14652 = 2,076$$

$$I_{OA}^{2023/2022} = 1,348/2,076 = 0,65$$

$$K_{OA}^{2023} = 20524/15224 = 1,348$$

Коефіцієнт заборгованості (англ. EM - *Equity multiplier*) ≤ 2 :

$$K_3^{2021} = 401/13064 = 0,0307$$

$$I_{K3}^{2022/2021} = 0,0226/0,0307 = 0,74$$

$$K_3^{2022} = 324/14328 = 0,0226$$

$$I_{K3}^{2023/2022} = 0,0024/0,0226 = 0,11$$

$$K_3^{2023} = 36/15188 = 0,0024$$

Результати розрахунку фінансових коефіцієнтів представлено у таблиці 2.2

Таблиця 2.2

Коефіцієнти фінансового розкладання
рентабельності власного капіталу

	Показники	За 2021 рік	За 2022 рік	За 2023 рік	Індекси (відносні відхилення) 2022/2021	Індекси (відносні відхилення) 2023/2022
1	2	3	4	5	6	7
1	Рентабельність власного капіталу	0,1366	0,0882	0,0566	0,65	0,64
2	Рентабельність продукції	0,0345	0,0415	0,0419	1,2	0,99
3	Коефіцієнт оборотності активів	3,846	2,076	1,348	0,54	0,65
4	Коефіцієнт заборгованості	0,0307	0,0226	0,0024	0,74	0,11

Прослідковуємо динаміку показників ділової активності підприємства за допомогою їх індексів, зображених графічно на рисунку 2.2.

Показник рентабельності власного капіталу за 2021,2022,2023 набув досить високих значень. Кожна гривня власного капіталу протягом року генерує 14, 8 і, відповідно, 5 копійок чистого прибутку.

З розрахунків та графіку можна зробити висновок, що рентабельність власного капіталу знизилась, також як і коефіцієнт заборгованості. Рентабельність

продукції зростає. Зниження показника рентабельності власного капіталу складає 35% (індекс дорівнює 0,65) та 36% (індекс 0,64) відповідно до періоду.

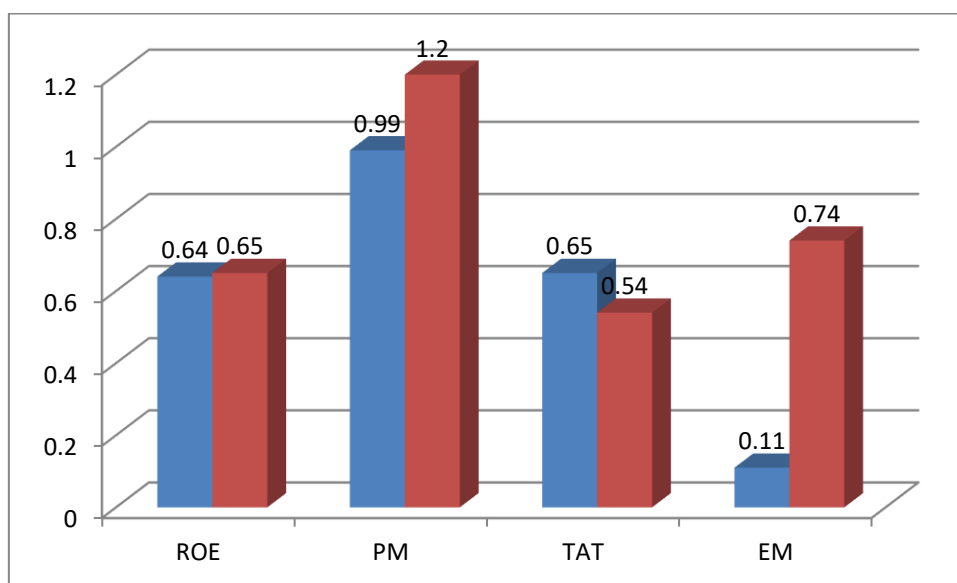

Рис. 2.2 Індеси показників фінансового розкладання рентабельності власного капіталу ТОВ «АДК»

Висновок:

Саме зниження показника оборотності активів на 46% (індекс 0,54) та на 35% (Індекс 0,65) негативним чином вплинуло на зниження рентабельності власного капіталу. Хоча рентабельності продукції зростає на 20% (індекс дорівнює 1,2) та на 9% (індекс 0,99) також зріс коефіцієнт заборгованості на 26% (індекс 0,74) та на 89% (індекс 0,11), однак цього виявилось недостатньо для покриття негативного впливу інших коефіцієнтів, які показали негативну динаміку.

Зниження заборгованості свідчить про консервативну стратегію підприємства, що знижує ступінь залежності від позикового капіталу, але підвищення показника рентабельності продукції говорить про підвищення рівня ефективності діяльності.

2.2.3. Аналіз рентабельності продукції та ефективності діяльності.

Показник рентабельності продукції відображає економічну ефективність процесу виробництва та є характеристикою продукції, що реалізує підприємство. Рентабельність продукції – це питома вага прибутку у ціні реалізації продукції і чим вище цей показник, тим вище ефективність діяльності підприємства. На значення показника рентабельності впливає рівень затрат на виробництво і реалізацію продукції. Горизонтальний аналіз показників доходу та поточних витрат показав, що виручка за 2022 рік знизилась на 41%, а в 2023 році на 33%, чистий прибуток при цьому знизився на 29% та на 32% відповідно, що призвело до незначного зростання рівня рентабельності з 3% до 4,15% та 4,15% до 4,19% (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3

Горизонтальний аналіз доходів і витрат

№ п/п	Показники	За 2021 рік	За 2022 рік	За 2023 рік	Динаміка			
					Абс., тис.грн	Абс., тис.грн	Відн., %	Відн., %
1	2	3	4	5	6=2022-2021	7=2023-2022	8=(ст6/ст.3)*100	9=(ст7/ст.4)*100
1.	Чистий дохід від реалізації продукції	51784	30418	20524	-21366	-9894	-41,26	-32,53
2.	Собівартість – усього, у т.ч.:	50000	29154	19664	-20846	-9490	-41,69	-32,55
3.	- собівартість реалізованої продукції	45583	26641	17268	-18942	-9373	41,55	-35,18
4.	- адміністративні витрати	3801	2214	2031	-1587	-183	41,75	-8,27
5.	- витрати на збут	431	182	349	-249	167	-57,77	91,76
6.	- інші операційні витрати	200	242	87	42	-155	21	-64,05
7.	Інші операційні доходи	-	-	-	-	-	-	-
8.	Фінансові витрати	-	-	-	-	-	-	-
9.	Податок на прибуток	-	-	-	-	-	-	-
10.	Чистий фінансовий результат	1784	1264	860	-520	-404	-29,15	-31,96
11.	Рентабельність продукції	0,0345	0,0415	0,0419	0,007	0,0004	20,29	0,96

(стр.10/стр.1)							
----------------	--	--	--	--	--	--	--

З метою аналізу рентабельності продукції та ефективності діяльності підприємства необхідно, крім коефіцієнту оборотності активів, який є другим коефіцієнтом фінансового розкладання, розрахувати такі показники: для аналізу впливу різних видів витрат на динаміку рентабельності продукції необхідно розрахувати показники витратоємності за кожним видом витрат (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4

Показники витратоємності та їх динаміка

П/П	Показники витратоємності	За 2021 рік	За 2022 рік	За 2023 рік	Динаміка			
					Абс., тис.грн	Абс., тис.грн	Відн.,%	Відн.,%
	2	3	4	5	6=2022-2021	7=2023-2022	8=(ст6/ст.3)*100	9=(ст7/ст.4)*100
.	Питомі витрати – усього, у т.ч.:	0,965549	0,958446	0,958098	-0,007	-0,000	-0,735	-0,036
.	питомі виробничі витрати	0,8802526	0,8758301	0,841356	-0,004	-0,034	-0,502	-3,936
.	питомі адміністративні витрати	0,0734011	0,0727859	0,098957	-0,001	0,026	-0,838	35,956
.	питомі витрати на збут	0,008323	0,005983	0,017004	-0,002	0,011	-28,114	184,213
.	питомі інші операційні витрати	0,0038622	0,0079558	0,004239	0,004	-0,003	1,060	-46,718
.	Питомий чистий прибуток	0,0344508	0,0415543	0,041902	0,007	0,000	0,206	0,837

Загальна формула для розрахунку економії або втрат внаслідок зміни ефективності:

$$EP^+ (BP^-) = (BC^{III} - BC^{3II}) \times B^{3II},$$

де ЕП (ВП) – економія або втрати прибутку, ВЄ – витратоемність (питомі витрати) продукції за попередній та звітний період; В – виручка за звітний період.

З розрахованих показників таблиці 2.4 можна зробити висновок, що питомі виробничі витрати зменшились з 88 коп. до 87,5 коп. та з 87,5 коп. до 84 коп. за періоди відповідно на 1 грн. доходу підприємства. Це призвело до збільшення ефективності та додаткового прибутку (ЕП) саме з цієї причини у розмірі:

$$EP_{2022} = (0,965549 - 0,958446) \times 30418 = 367,821 \text{ тис. грн.}$$

$$EP_{2023} = (0,958446 - 0,958098) \times 20524 = 10,585 \text{ тис. грн.}$$

Зростання питомих адміністративних витрат та питомих витрат на збут також призвело до відповідної втрати прибутку, у той час як зменшення питомих інших операційних, фінансових витрат, а також питомого податку на прибуток сприяло підвищенню ефективності та частково компенсувало попередні втрати (таблиця 2.5).

Таблиця 2.5

Економія (+) або втрати (-) від зміни рівня витратоемності продукції

П / П	Статті витрат	Економія 2022 р. (+)	Втрати 2022 р. (-)	Економія 2023 р. (+)	Втрати 2023 р. (-)
	2	3	4	5	6
.	Собівартість – усього, у т.ч.:	367,821		10,585	
2.	собівартість реалізованої продукції (виробничі витрати)	229,0147		1048,633	
.	адміністративні витрати	31,857			-796,072
.	витрати на збут	121,174			-335,236
.	інші операційні витрати		-211,982	113,057	

У цілому за рахунок зниження питомих поточних витрат у 2022 році зростання прибутку склало 367,821 тис. грн., а вже у 2023 році – тільки 10,785 тис. грн. При цьому найсуттєвіші втрати відбулись за рахунок зростання інших операційних витрат (-211,982) за 2022 рік та за рахунок адміністративних витрат (-796,072) та витрат на збут (-335,236) за 2023 рік, що потребує подальшого їх детального аналізу за відповідними складовими: за економічними елементами (матеріальні витрати, витрати на оплату праці, амортизація) або статтями витрат (виробнича собівартість за окремими центрами відповідальності – цехами, ділянками, відділами, бригадами).

2.2.4. Аналіз оборотності та інтенсивності використання активів.

З метою аналізу інтенсивності використання активів необхідно, крім коефіцієнту оборотності активів, який є другим коефіцієнтом фінансового розкладання, розрахувати такі показники за звітний та попередній періоди:

– період оборотності активів (тривалість обороту), який є зворотнім показником до коефіцієнту оборотності, та вимірюється у днях;

$$\text{Тоб.акт.} = (\text{Активи} \times 360 \text{ дн.}) / \text{Виручка, дн.}$$

$$\text{Тоб.акт.}_{2021} = 13465 * 360 / 51784 = 94,9$$

$$\text{Тоб.акт.}_{2022} = 14652 * 360 / 30418 = 173,4$$

$$\text{Тоб.акт.}_{2023} = 15224 * 360 / 20524 = 267,04$$

– коефіцієнт оборотності запасів:

$$\text{Коб. зап.} = \text{Собівартість продукції (виробнича)} / \text{Запаси};$$

$$\text{Коб. зап.}_{2021} = 45583 / 4370 = 10,431$$

$$\text{Коб. зап.}_{2022} = 26641 / 4984 = 5,345$$

$$\text{Коб. зап.}_{2023} = 17268 / 7820 = 2,208$$

– тривалість обороту запасів :

$$\text{Тоб.зап.} = 360 / \text{Коб.зап.}$$

$$\text{Тоб.зап.}_{2021} = 360 / 10,431 = 34,5$$

$$\text{Тоб.зап.}_{2022} = 360 / 5,345 = 67,4$$

$$\text{Тоб.зап.}_{2023} = 360 / 2,208 = 163,04$$

– коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості та тривалість її обороту (строк надання товарного кредиту - СНТК):

$$\text{Коб. д.з.} = \frac{\text{Сума продаж в кредит (Виручка)}}{\text{Дебіторська заборгованість.}}$$

$$\text{Коб. д.з.}_{2021} = 51784 / 4832 = 10,717$$

$$\text{Коб. д.з.}_{2022} = 30418 / 4112 = 7,397$$

$$\text{Коб. д.з.}_{2023} = 20524 / 2922 = 7,024$$

Тривалість обороту дебіторської заборгованості це середній строк її погашення (або середній строк надання підприємством товарного кредиту своїм споживачам - СНТК):

$$\text{СНТК} = \frac{(\text{Дебіторська заборгованість} \times 360 \text{ дн})}{\text{Сума продажів у кредит.}}$$

$$\text{СНТК}_{2021} = 4832 * 360 / 51784 = 33,59$$

$$\text{СНТК}_{2022} = 4112 * 360 / 30418 = 48,67$$

$$\text{СНТК}_{2023} = 2922 * 360 / 20524 = 51,25$$

– коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості та тривалість її обороту (строк отримання товарного кредиту – СОТК);

$$\text{Коб. к.з.} = \frac{\text{Сума покупок в кредит (виробнича собівартість)}}{\text{Кредиторська заборгованість.}}$$

$$\text{Коб. к.з.}_{2021} = 45583 / 401 = 113,67$$

$$\text{Коб. к.з.}_{2022} = 26641 / 324 = 82,23$$

$$\text{Коб. к.з.}_{2023} = 17268 / 36 = 479,67$$

Тривалість обороту кредиторської заборгованості це середній строк її погашення (або середній строк отримання підприємством товарного кредиту від своїх постачальників - СОТК):

$$\text{СОТК} = \frac{(\text{Кредиторська заборгованість} \times 360 \text{ дн})}{\text{Сума покупок у кредит.}}$$

$$\text{СОТК}_{2021} = 401 * 360 / 45583 = 3,17$$

$$\text{COTK}_{2022} = 324 * 360 / 26641 = 4,38$$

$$\text{COTK}_{2023} = 36 * 360 / 17268 = 0,75$$

– Результат політики товарного кредиту характеризує показник

РПТК:

$$\text{РПТК} = \text{COTK} - \text{СНТК}.$$

$$\text{РПТК}_{2021} = 3,17 - 33,59 = -30,42$$

$$\text{РПТК}_{2022} = 4,38 - 48,67 = -44,29$$

$$\text{РПТК}_{2023} = 0,75 - 51,25 = -50,5$$

Значення показників COTK, СНТК та РПТК представимо у табличній та графічній формі (Таблиця 2.6 та Рисунок 2.3), відобразимо графічно (гістограма) та зробимо висновки щодо інтенсивності використання активів та політики товарного кредиту підприємства, надати пропозиції.

Таблиця 2.6

Аналіз інтенсивності використання активів
та політики товарного кредиту, дн.

	Показники, дн	За 2021 рік	За 2022 рік	За 2023 рік	Абсолютна динамка (+/-) (2022-2021)	Абсолютна динамка (+/-) (2023-2022)
1	Період оборотності активів	94,9	173,4	267,04	78,5	96,64
2	Тривалість обороту запасів	34,5	67,4	163,04	32,9	95,64
3	Тривалість обороту дебіторської заборгованості (СНТК)	33,59	48,67	51,25	15,06	2,6
4	Тривалість обороту кредиторської заборгованості (COTK)	3,17	4,38	0,75	1,21	-3,63
5	Результат політики товарного кредиту	-30,42	-44,29	-50,5	-13,85	-6,23

(РПТК)					
--------	--	--	--	--	--

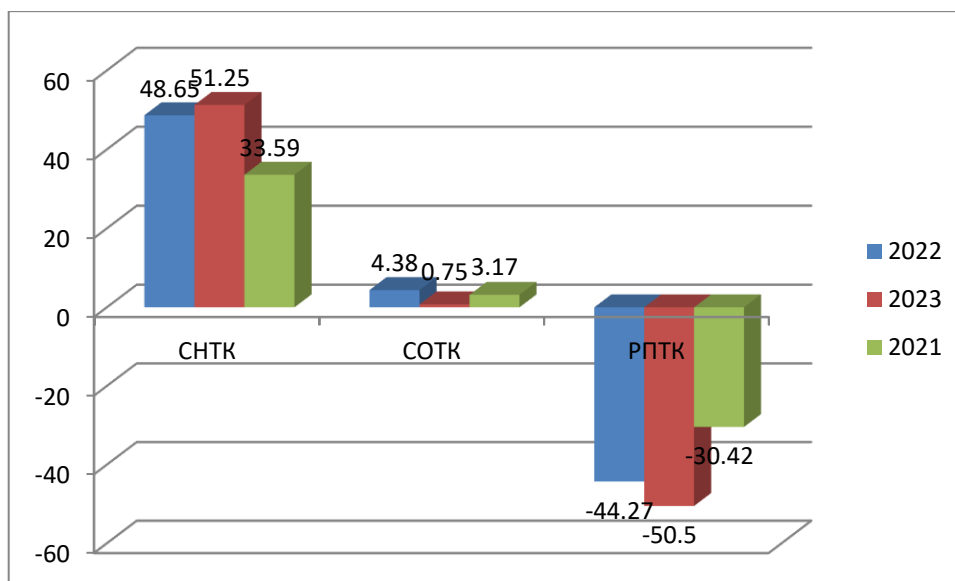

Рис.2.3. Аналіз інтенсивності використання активів та політики товарного кредиту, дн

Висновки:

СНТК зріс на 45 % та на 5 %, що свідчить про те, що клієнти відволікають фінансові ресурси компанії на довший термін. СОТК значно коротший за СНТК, та за три роки знизився майже до нуля. Результат політики товарного кредиту (РПТК) зростає щорічно та набув у 2023 році значення -50 днів. Це свідчить про неефективну політику товарного кредиту.

2.2.5 Аналіз платоспроможності.

Здатність підприємства своєчасно і повністю розрахуватися за поточними зобов'язаннями характеризує його платоспроможність та визначається коефіцієнтами, які розраховуються як співвідношення окремих статей активу до поточних зобов'язань:

– коефіцієнт поточної ліквідності

$$K_{\text{пот}} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} = \frac{\text{стр.1195 } \Phi.1}{\text{стр.1695 } \Phi.1};$$

$$K_{\text{пот}2021} = 13201/401 = 32,92$$

$$K_{\text{пот}2022} = 14450/324 = 44,6$$

$$K_{\text{пот}2023}=15132/36=420,3$$

– коефіцієнт швидкої ліквідності

$$K_{\text{шв}} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}} = \\ = \frac{\text{стр.1195 } \Phi.1 - \text{стр.1100 } \Phi.1}{\text{стр.1695 } \Phi.1};$$

$$K_{\text{шв}2021}=(13201-4370)/401=22,02$$

$$K_{\text{шв}2022}=(14450-4984)/324=29,22$$

$$K_{\text{шв}2023}=(15132-7820)/36=203,11$$

– коефіцієнт абсолютної ліквідності

$$K_{\text{абс}} = \frac{\text{Поточні фінансові інвестиції} + \text{Грошові кошти}}{\text{Поточні зобов'язання}} = \\ = \frac{\text{стр.1160}\Phi.1 + 1165\Phi.1}{\text{стр.1695 } \Phi.1}.$$

$$K_{\text{абс} 2021}=(0+861)/401=2,15$$

$$K_{\text{абс} 2022}=(0+74)/324=0,23$$

$$K_{\text{абс} 2023}=(0+40)/36=1,11$$

Результати розрахунку представимо у таблиці 2.7 та порівняємо їх з рекомендованими значеннями коефіцієнтів ліквідності та зробимо висновки.

Таблиця 2.7

Показники платоспроможності підприємства

п/п	Коефіцієнт	За 2021 рік	За 2022 рік	За 2023 рік	Рекомендований інтервал
	Коефіцієнт поточної ліквідності	32,92	44,6	420,3	1-2
	Коефіцієнт швидкої ліквідності	22,02	29,22	203,11	0,75-1
	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2,15	0,23	1,11	0,20-0,25

Якщо коефіцієнти ліквідності приймають значення нижче рекомендованих інтервалів, це свідчить про недостатню платоспроможність та існування ризику

несвоєчасної сплати кредиторської заборгованості, що може призвести до банкрутства підприємства.

Перевищення рекомендованих значень коефіцієнтів ліквідності говорить про „понаддостатню” платоспроможність підприємства, та є ознакою нерационального розміщення капіталу, що викликає необхідність оптимізації структури активу балансу з метою вивільнення частки капіталу із оборотних активів та його переспрямування у необоротні активи.

Висновки:

Можемо зробити висновок, що всі показники ліквідності перевищують значення рекомендованих інтервалів, що свідчить про понаддостатню платоспроможність підприємства та є ознакою нерационального використання капіталу.

На підставі розрахованих у роботі аналітичних показників складаємо зведену таблицю фінансових показників (таблиця Е.1. у додатку).

Висновок щодо фінансового стану підприємства:

Основні тенденції розвитку економіки підприємства характеризуються зниженням рентабельності власного капіталу, значення якого протягом трьох років були нижче за рекомендовані значення. При цьому рентабельність продукції у 2023 році набула критично низького значення – менше за 1%. Також відбувається зниження коефіцієнту оборотності активів за рахунок спаду обсягів виробництва, що пояснюється воєнним станом в Україні. При цьому платоспроможність підприємства залишається на достатньому рівні.

Для поліпшення фінансового стану підприємства можна порекомендувати оптимізувати структуру активу балансу з метою вивільнення частки капіталу із оборотних активів і переспрямування у необоротні активи. Підприємство використовує консервативну стратегію, що знижує ступінь залежності від позикового капіталу, але суттєве зменшення рентабельності продукції говорить про зниження рівня ефективності діяльності, тому підприємству потрібно підвищити прибуток. Найважливішими внутрішніми чинниками

зростання прибутку в сучасних умовах є такі: зростання обсягу готової продукції, зниження її собівартості, підвищення якості, поліпшення асортименту, підвищення ефективності використання виробничих фондів, зростання продуктивності праці.

2.3. Організація бухгалтерського обліку витрат на підприємстві.

Основні методологічні особливості бухгалтерського обліку витрат на підприємстві ТОВ «АДК» визначаються нормативними документами та наказом про облікову політику (Додаток Ж).

Бухгалтерський облік витрат на підприємстві, яке займається виробництвом м'яких меблів, повинен враховувати особливості технологічного процесу, тип виробництва та економічну діяльність компанії.

Особливості обліку витрат на виробництві м'яких меблів:

- Сировинна орієнтованість: Основними витратами є вартість матеріалів, таких як деревина, тканини, наповнювачі та фурнітура.
- Комплексність виробництва: Процес виготовлення меблів включає декілька етапів: розкрій матеріалів, складання, оббивка, контроль якості, упаковка.
- Високий рівень ручної праці: Це впливає на структуру витрат, зокрема на прямі трудові витрати.
- Довготривалість циклу: Виробничий цикл може варіювати залежно від типу меблів (серійне чи індивідуальне замовлення).

Основні етапи організації бухгалтерського обліку витрат:

- Визначення об'єктів обліку витрат:
- Прямі витрати (матеріали, заробітна плата виробничого персоналу, енергія).
- Непрямі витрати (загальновиробничі, адміністративні витрати, амортизація обладнання).

Класифікація витрат:

– За елементами: матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші витрати.

– За статтями калькуляції: сировина і матеріали, напівфабрикати, енергоресурси, заробітна плата, накладні витрати тощо.

ТОВ "АДК" використовує прямолінійний метод обліку витрат, це означає, що витрати розподіляються на одиницю продукції рівномірно, незалежно від змін у виробничій діяльності. Цей метод застосовується для простого обліку й оцінки собівартості, коли витрати поділяють прямо пропорційно до виробничого обсягу або кількості продукції (Таблиця 2.8).

Таблиця 2.8

Переваги та недоліки прямолінійного методу обліку витрат

№	Переваги	Недоліки
1	Простота використання (легко зрозуміти й застосувати без складних розрахунків).	Недостатня точність (не враховує зміни у витратах залежно від обсягу виробництва чи сезонних коливань).
2	Прозорість (дозволяє чітко відстежувати витрати на одиницю продукції).	Обмежена адаптивність (не підходить для підприємств із високою варіативністю витрат).
3	Універсальність (підходить для підприємств із постійними обсягами виробництва).	Втрата деталізації (не відображає зв'язок між конкретними витратами та їхніми джерелами).
4	Зручність для планування (забезпечує стабільність у розрахунках собівартості).	Можливість спотворення собівартості (у випадку значної нерівномірності витрат можуть виникати неточності в оцінці продукції).
5	Мінімізація помилок (простий підхід зменшує ймовірність неточностей в обліку).	Обмежене використання для аналізу (не сприяє глибокому аналізу витратної структури).

Для обліку витрат із використанням рахунків 8–9 класів на ТОВ "АДК" основними є:

8 клас – Витрати за елементами:

– 80 "Матеріальні витрати" – для обліку витрат на тканини, наповнювачі, дерево.

– 81 "Витрати на оплату праці" – заробітна плата робітників.

- 82 "Відрахування на соціальні заходи"
- 84 "Інші операційні витрати"

9 клас – Витрати за видами діяльності:

- 91 "Загальновиробничі витрати" – накладні витрати.
- 92 "Адміністративні витрати" – витрати на управління.
- 93 "Витрати на збут" – логістика, реклама

Система рахунків обліку витрат на ТОВ "АДК" для виробництва м'яких меблів включає такі основні рахунки:

- Прямі витрати:

Рахунок 23 "Виробництво" для обліку матеріалів, зарплат робітників та амортизації, пов'язаних із виготовленням меблів.

- Непрямі витрати:

Рахунок 91 "Загальновиробничі витрати" для обліку накладних витрат, таких як енергія, амортизація обладнання, оренда.

- Облік собівартості:

Рахунок 90 "Собівартість реалізації" для відображення витрат на продукцію після її продажу.

- Допоміжні рахунки:

Рахунки 92 "Адміністративні витрати", 93 "Витрати на збут".

Типову кореспонденцію розподілу витрат наведено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Типова кореспонденція розподілу витрат на ТОВ «АДК»

№	Господарська операція	Дебет	Кредит	Примітка
1	Списання сировини та матеріалів у виробництво	23	20	Витрати на виробництво продукції (матеріальні витрати).
2	Списання загальновиробничих витрат	23	91	Загальновиробничі витрати, включені до собівартості продукції.
3	Відображення амортизації основних засобів виробничого призначення	91	13	Загальновиробничі витрати: амортизація.
4	Відображення амортизації основних засобів адміністративного призначення	92	13	Амортизація, що відноситься до адміністративних

				витрат.
5	Нарахування заробітної плати працівникам виробництва	23	66	Прямі витрати на оплату праці.
6	Нарахування заробітної плати адміністративному персоналу	92	66	Адміністративні витрати на оплату праці.
7	Нарахування ЄСВ на заробітну плату працівників виробництва	23	651	Витрати на соціальне страхування.
8	Нарахування ЄСВ на заробітну плату адміністративного персоналу	92	651	Адміністративні витрати на соціальне страхування.
9	Списання готової продукції з рахунку виробництва	26	23	Переміщення готової продукції на склад.
10	Реалізація готової продукції: списання собівартості	90	26	Списання собівартості реалізованої продукції.
11	Витрати на збут (реклама, транспортування)	93	631	Збутові витрати, включаючи комунальні або транспортні послуги.
12	Списання адміністративних витрат у фінансовий результат	79	92	Списання адміністративних витрат після завершення облікового періоду.
13	Списання витрат на збут у фінансовий результат	79	93	Списання витрат на збут після завершення облікового періоду.
14	Списання інших операційних витрат на фінансові результати	79	94	Списання інших операційних витрат після завершення облікового періоду
15	Списання фінансових витрат на фінансові результати	79	95	Списання фінансових витрат після завершення облікового періоду

На ТОВ "АДК" загальновиробничі витрати (ЗВВ) розподіляються на одиницю продукції для точного визначення її собівартості. Цей процес організовується таким чином:

– Групування витрат:

Змінні витрати (наприклад, енергія, обслуговування обладнання).

Постійні витрати (амортизація, оренда виробничих приміщень).

– Розподіл витрат:

Розрахунок бази розподілу: час роботи обладнання, прямі витрати або обсяг виготовленої продукції.

– Документування:

Витрати відображаються на рахунках класу 9 (91 "Загальновиробничі витрати").

Розподіл загальновиробничих витрат на одиницю продукції на ТОВ "АДК" має такі

№	Переваги	Недоліки
1	Точність обліку собівартості (забезпечує правильний розрахунок витрат на кожну одиницю продукції).	Неврахування специфіки окремих виробів (такий підхід може призвести до нерівномірного розподілу витрат між продукцією, яка споживає різну кількість ресурсів. Простіші вироби можуть "обтяжуватись" витратами, які вони фактично не генерують).
2	Сприяння ціноутворенню (допомагає встановити конкурентоспроможні ціни, враховуючи реальні витрати).	Складність обліку при різній собівартості виробів (якщо продукція суттєво відрізняється за обсягами та складністю виготовлення, розподіл витрат на одиницю може призводити до викривлених даних про собівартість).
3	Простота контролю (дозволяє виявити витрати, які перевищують встановлені норми).	Вплив змін обсягів виробництва (у разі зниження обсягів виробництва загальновиробничі витрати можуть суттєво зрости на одиницю продукції, що впливає на її конкурентоспроможність).
4	Прийняття обґрунтованих рішень (сприяє оцінці рентабельності кожного виду продукції).	Недооблік змінних і постійних витрат (частина загальновиробничих витрат є постійними, і вони залишаються незмінними незалежно від обсягів виробництва. Розподіл витрат лише на основі одиниці продукції не враховує цієї специфіки).
5	Стимулювання ефективності (підприємство може оптимізувати процеси, зменшуючи загальні витрати)	Можливість завищення чи заниження цін (неправильний розподіл витрат може призвести до помилок у визначенні собівартості, а це, в свою чергу, впливає на формування цінової політики підприємства).
		Ускладнення аналізу ефективності (оскільки витрати "розмиваються" між усіма виробами, складніше оцінити ефективність окремих виробничих процесів чи напрямків).

Прямолінійний метод амортизації є одним із найпоширеніших і простих способів нарахування амортизації, який використовує ТОВ "АДК". Він має свої переваги, але також є певні недоліки, які варто враховувати.

№	Переваги	Недоліки
1	Простота у використанні та обчисленнях (метод легкий для розрахунків, що зменшує ризик помилок у бухгалтерії).	Неврахування реальної зношеності (більшість основних засобів зношуються нерівномірно. На початку експлуатації вони зазвичай використовуються інтенсивніше, але цей метод не враховує таких змін).
2	Рівномірний розподіл витрат (зручний для підприємств із стабільною діяльністю, оскільки амортизаційні витрати залишаються незмінними кожного року).	Недоцільність для високотехнологічного обладнання (для обладнання, яке швидко морально застаріває, цей метод може не відображати реальні економічні витрати).
3	Прозорість обліку (інвесторам і керівникам легко оцінити вплив амортизаційних витрат на фінансові результати).	Неоптимальність для сезонного бізнесу (якщо обсяги роботи підприємства змінюються, рівномірна амортизація може спотворювати реальні витрати).

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ВИТРАТ

3.1 Модернізація системи управлінського обліку витрат

Управління витратами є важливим аспектом управління підприємством, який впливає на загальну ефективність та прибутковість. Модернізація управлінського обліку витрат може значно покращити процес управління, забезпечити точнішу інформацію та допомогти прийняттю більш обґрунтованих рішень.

Основні аспекти модернізації управлінського обліку витрат, включаючи використання сучасних технологій, аналітичних інструментів, стандартизацію процесів та підвищення кваліфікації персоналу, представлені у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Сучасні напрями модернізації управлінського обліку

	Напря́м	Ефект від використання
1.	Сучасні технології: – інформаційні системи та програмне забезпечення – хмарні технології – блокчейн	– зниження витрат на управління запасами, оптимізація процесу закупівлі та зберігання матеріалів. – оперативне прийняття рішень, швидке адаптування до змін ринку та зниження витрат на ІТ-інфраструктуру. – уникання помилок і шахрайства, забезпечення незмінності даних та відстеження всіх операцій.
2.	Аналітичні інструменти: – big data – прогноуюча аналітика – інтерактивні дашборди	– аналіз великих обсягів даних, виявлення закономірностей і тенденцій у витратах. – більш точне планування бюджету та уникнення непередбачених витрат. – можливість візуального оцінювання поточного стану витрат і прийняття оперативних рішень.
3.	Стандартизація процесів – стандартизація облікових процедур – автоматизація процесів – контроль та аудит	– забезпечує порівнянність та прозорість даних, що сприяє покращенню їх якості та зменшенню ймовірності помилок. – зниження витрат на проведення програмного забезпечення та підвищення точності та швидкості обробки даних.

		– виявлення неефективних витрат та забезпечення дотримання встановлених стандартів і процедур.
4.	Підвищення кваліфікації персоналу: – навчання та розвиток – залучення співробітників	– підготовка співробітників до використання нових технологій та методів. – мотивація співробітників до процесу модернізації.
5.	Впровадження штучного інтелекту	– виявлення потенційних проблем на ранніх стадіях та швидке реагування на зміни.
6.	Впровадження контролінгових систем	– більш точних контроль за виконанням бюджетів та забезпечення фінансової стабільності підприємства.
7.	Роль людського фактору	– безперервне навчання та професійний розвиток підвищує ефективність роботи команди та загальну продуктивність підприємства
8.	Екологічний аспект	– зменшення впливу на навколишнє середовище та зниження витрат на енергію та матеріали.
9.	Гнучкість та адаптивність	– оперативний доступ до даних та можливість швидкої зміни стратегії.
10.	Забезпечення інформаційної безпеки	– забезпечення цілісності та конфіденційності інформації

1. Використання сучасних технологій

Модернізація управлінського обліку витрат неможлива без впровадження сучасних технологій:

- Інформаційні системи та програмне забезпечення: Впровадження ERP-систем (Enterprise Resource Planning), таких як SAP, Oracle або Microsoft Dynamics 365, дозволяє інтегрувати всі аспекти діяльності підприємства, включаючи облік витрат. Це забезпечує автоматизацію процесів, зниження витрат на їх проведення та підвищення точності даних. ERP-системи також дозволяють знизити витрати на управління запасами, оптимізуючи процеси закупівлі та зберігання матеріалів.

- Хмарні технології: Використання хмарних технологій забезпечує доступ до даних у реальному часі з будь-якої точки світу. Це дозволяє оперативно приймати рішення, швидко адаптуватися до змін ринку і знизити витрати на IT-інфраструктуру. Наприклад, хмарні рішення такі як Google Cloud або Microsoft Azure можуть знизити витрати на серверне обладнання та обслуговування.

- Блокчейн: Технологія блокчейн забезпечує прозорість і безпеку фінансових транзакцій. Використання блокчейну для обліку витрат дозволяє уникнути помилок і шахрайства, забезпечуючи незмінність даних та відстеження всіх операцій. Наприклад, у ланцюгу поставок блокчейн може допомогти відстежувати походження товарів і запобігти контрафакції [20].

2. Аналітичні інструменти

Аналітичні інструменти відіграють ключову роль у модернізації управлінського обліку витрат:

- Big Data та аналітика: Використання технологій Big Data дозволяє аналізувати великі обсяги даних, виявляючи закономірності і тенденції у витратах. Це допомагає оптимізувати витрати та приймати обґрунтовані рішення. Наприклад, аналіз даних про витрати на маркетинг може допомогти визначити найбільш ефективні канали реклами [13].

- Прогнозуюча аналітика: Прогнозуюча аналітика використовує методи машинного навчання для передбачення майбутніх витрат на основі історичних даних. Це дозволяє більш точно планувати бюджет і уникати непередбачених витрат. Наприклад, прогнозування попиту дозволяє краще планувати виробництво і уникати перевиробництва [17].

- Інтерактивні дашборди: Інтерактивні дашборди надають керівникам можливість візуально оцінювати поточний стан витрат і приймати оперативні рішення. Це сприяє більш прозорому та ефективному управлінню. Наприклад, дашборди в Power BI або Tableau. Обидва інструменти, Power BI та Tableau, надають потужні можливості для створення дашбордів, але є деякі відмінності у їх функціональності:

Power BI

Дашборди в Power BI є односторінковими, що дозволяє зручно переглядати всі важливі метрики на одному екрані. Використання тайлів для відображення візуалізацій, які можна прикріпити з допоміжних дашбордів, звітів або Excel. Тайли оновлюються в режимі реального часу, коли змінюється основні дані. Дозволяє комбінувати дані з місцевих та хмарних джерел. Доступність: Дозволяє

переглядати та ділитися дашбордами на мобільних пристроях. Можна налаштувати повідомлення електронною поштою для певних умов.

Tableau

Tableau має простий у використанні інтерфейс, який дозволяє створювати складні візуалізації без потреби в програмуванні. Дашборди в Tableau дозволяють користувачам взаємодіяти з даними в режимі реального часу. Tableau може підключатися до різних джерел даних, включаючи структуровані та неструктуровані. Можна створювати фільтри та акції для зручності взаємодії з дашбордом. Tableau має такі функції, як Data Stories, які автоматично генерують зворотний зв'язок з даними.

Обидва інструменти мають свої переваги та можуть бути корисними залежно від потреб та завдань. [1].

3. Стандартизація процесів

Впровадження стандартизованих процесів є важливим елементом модернізації:

- Стандартизація облікових процедур: Впровадження єдиних стандартів обліку витрат забезпечує порівнянність та прозорість даних, що сприяє покращенню їх якості та зменшенню ймовірності помилок. Стандартизація також дозволяє легше навчати нових співробітників, оскільки всі процедури описані і задокументовані.

- Автоматизація процесів: Автоматизація облікових процесів за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення дозволяє знизити витрати на їх проведення та підвищити точність і швидкість обробки даних. Наприклад, автоматизація розрахунку заробітної плати або обліку запасів може значно знизити ризик помилок та витрати часу.

- Контроль та аудит: Регулярний внутрішній контроль та аудит витрат допомагають виявляти неефективні витрати та забезпечувати дотримання встановлених стандартів і процедур. Це також сприяє підвищенню довіри до фінансових даних підприємства серед інвесторів та партнерів [17].

4. Підвищення кваліфікації персоналу

Одним з ключових аспектів модернізації є підвищення кваліфікації персоналу:

- Навчання та розвиток: Підготовка співробітників до використання нових технологій та методів управлінського обліку витрат є необхідною умовою успішної модернізації. Це включає як технічне навчання, так і розвиток управлінських навичок. Наприклад, проведення тренінгів з використання ERP-систем та аналітичних інструментів.

- Залучення співробітників: Важливо залучати персонал до процесу модернізації, пояснювати їм важливість нововведень та створювати мотивуючу атмосферу для впровадження змін. Можна використовувати методи мотивації, такі як бонуси за досягнення цілей оптимізації витрат.

5. Впровадження штучного інтелекту

Штучний інтелект (ШІ) стає все більш важливим інструментом в управлінні витратами. Системи на основі ШІ можуть автоматично аналізувати великі обсяги даних, виявляти аномалії та прогнозувати майбутні витрати. Це дозволяє підприємствам виявляти потенційні проблеми на ранніх стадіях та швидко реагувати на зміни [20].

6. Впровадження контролінгових систем

Контролінг є важливою складовою системи управлінського обліку, яка допомагає підприємствам здійснювати моніторинг та аналіз витрат. Впровадження контролінгових систем дозволяє підвищити ефективність управління витратами за рахунок забезпечення своєчасної та точної інформації. Контролінг включає такі елементи, як планування витрат, бюджетування, аналіз відхилень та оцінка ефективності заходів щодо оптимізації витрат. Використання контролінгових систем сприяє більш точному контролю за виконанням бюджетів та забезпеченню фінансової стабільності підприємства.

7. Роль людського фактору

Одним із важливих аспектів модернізації є роль людського фактору. Незважаючи на автоматизацію, кваліфіковані фахівці залишаються ключовими гравцями в процесі управління витратами. Навчання персоналу та підвищення їх

кваліфікації є необхідними для успішного впровадження нових технологій та методів. Забезпечення безперервного навчання та професійного розвитку допомагає підвищити ефективність роботи команди та загальну продуктивність підприємства. Крім того, мотивація працівників до постійного вдосконалення та адаптації до змін є важливою складовою успішної модернізації.

8. Екологічний аспект

Сучасний підхід до управління витратами включає також увагу до екологічних аспектів. Впровадження екологічно чистих технологій та процесів дозволяє не лише зменшити вплив на навколишнє середовище, але й знизити витрати на енергію та матеріали. Наприклад, використання енергоефективного обладнання та перехід на відновлювані джерела енергії можуть значно зменшити витрати та підвищити стійкість бізнесу.

9. Гнучкість та адаптивність

В сучасних умовах ринку важливою є здатність підприємства швидко адаптуватися до змін. Модернізація управлінського обліку витрат дозволяє підвищити гнучкість підприємства шляхом впровадження технологій, які забезпечують оперативний доступ до даних та можливість швидкої зміни стратегій. Це включає використання мобільних додатків для управління витратами, що дозволяє керівникам приймати рішення на ходу, а також впровадження систем моніторингу та аналізу в реальному часі.

10. Забезпечення інформаційної безпеки

З ростом обсягів даних та використанням нових технологій зростає й важливість забезпечення інформаційної безпеки. Захист даних підприємства від несанкціонованого доступу та кібератак є ключовим аспектом модернізації. Впровадження сучасних засобів кіберзахисту, таких як багатофакторна аутентифікація, шифрування даних та регулярні аудити безпеки, допомагає забезпечити цілісність та конфіденційність інформації.

Модернізація управлінського обліку витрат на підприємстві є ключовою умовою для підвищення ефективності та конкурентоспроможності підприємства. Використання сучасних технологій, аналітичних інструментів, стандартизація

процесів та підвищення кваліфікації персоналу дозволяють забезпечити точнішу інформацію та вищу прозорість управління витратами. Інтеграція цих елементів у щоденну практику управління допоможе підприємству стати більш гнучким і адаптивним до змін ринку.

3.2. Роль управлінського обліку у формуванні конкурентоспроможного ціноутворення

У сучасних умовах глобалізації та жорсткої конкуренції управлінський облік відіграє ключову роль у формуванні стратегії ціноутворення на підприємстві. Він надає інформацію (Таблиця 3.2), необхідну для прийняття обґрунтованих рішень щодо ціноутворення, що дозволяє підвищити конкурентоспроможність підприємства на ринку.

Таблиця 3.2.

Застосування даних управлінського обліку у ціноутворенні

	Напрямок	Ефект від використання
1.	Значення управлінського обліку в ціноутворенні – аналіз витрат – калькуляція собівартості – маржинальний аналіз	– допомагає визначити мінімальну ціну, яка покриває витрати та забезпечує прибуток. – дозволяє точно визначити собівартість продукції. – дозволяє приймати більш обґрунтовані цінові рішення.
2.	Методи управлінського обліку в ціноутворенні: – калькуляція змінних витрат – аналіз співвідношення витрат і обсягів – прогнозування витрат – аналіз точки беззбитковості	– дозволяє більш гнучко реагувати на зміни ринку та конкурентоспроможного середовища. – допомагає визначити оптимальні обсяги виробництва та ціни, які забезпечують максимальний прибуток. – дозволяє точніше планувати ціни та уникати непередбачених витрат. – дозволяє встановлювати мінімальні ціни, які забезпечують покриття всіх витрат підприємства.
3.	Вплив управлінського обліку на конкурентоспроможність: – зниження витрат – підвищення якості продукції – позиціонування на ринку	– дозволяє виявляти неефективні витрати та знаходити шляхи їх оптимізації, що знижує собівартість продукції та дозволяє встановлювати нижчі ціни. – дозволяє знаходити оптимальний баланс між витратами та якістю продукції.

		– дозволяє краще розуміти потреби споживачів та конкурентів, що сприяє розробці ефективних цінових стратегій.
--	--	---

1. Значення управлінського обліку в ціноутворенні

Управлінський облік надає детальну інформацію про витрати та доходи підприємства, що є основою для визначення оптимальних цін на продукцію чи послуги. Зокрема:

- Аналіз витрат: Управлінський облік дозволяє детально аналізувати змінні та постійні витрати підприємства. Це допомагає визначити мінімальну ціну, яка покриває витрати та забезпечує прибуток.

- Калькуляція собівартості: Управлінський облік дозволяє точно визначати собівартість продукції, враховуючи всі виробничі та непрямі витрати. Це є важливим для встановлення конкурентоспроможної ціни.

- Маржинальний аналіз: Використання маржинального аналізу для оцінки впливу змін цін та обсягів виробництва на прибуток дозволяє приймати більш обґрунтовані цінові рішення.

2. Методи управлінського обліку у ціноутворенні

Існують різні методи управлінського обліку, які можуть бути використані для формування ціноутворення:

- Калькуляція змінних витрат: Метод передбачає врахування тільки змінних витрат при встановленні ціни на продукцію. Це дозволяє більш гнучко реагувати на зміни ринку та конкурентного середовища.

- Аналіз співвідношення витрат і обсягів: Метод передбачає аналіз залежності між витратами, обсягами виробництва та цінами. Це допомагає визначити оптимальні обсяги виробництва та ціни, які забезпечують максимальний прибуток.

- Прогнозування витрат: Використання методів прогнозування для оцінки майбутніх витрат на основі історичних даних дозволяє точніше планувати ціни та уникати непередбачених витрат.

- Аналіз точки беззбитковості: Визначення точки беззбитковості дозволяє встановлювати мінімальні ціни, які забезпечують покриття всіх витрат підприємства [10].

3. Вплив управлінського обліку на конкурентоспроможність

Управлінський облік впливає на різні аспекти діяльності підприємства, які впливають на його конкурентоспроможність:

- Зниження витрат: Управлінський облік дозволяє виявляти неефективні витрати та знаходити шляхи їх оптимізації, що знижує собівартість продукції та дозволяє встановлювати нижчі ціни.

- Підвищення якості продукції: Управлінський облік надає дані про витрати на якість, що дозволяє знаходити оптимальний баланс між витратами та якістю продукції.

- Позиціонування на ринку: Використання даних управлінського обліку для аналізу ринкової ситуації дозволяє краще розуміти потреби споживачів та конкурентів, що сприяє розробці ефективних цінових стратегій [19].

Приклад формування ціни на один з видів продукції наведено в Таблиці 3.3.

Таблиця 3.3.

Ціноутворення кутового дивану Чикаго

	Складові витрат	Сума, грн
1	Вартість матеріалів	21099,24
2	Виробничі відходи	632,95
3	ФОТ (Загальновиробничі)	2173,13
4	Накладні витрати	3585,67
5	Націнка (10%)	2749,01

1. Розрахунок структури витрат

Виходячи з наданих даних, обчислимо структуру витрат як частку кожної складової у загальній сумі витрат (таблиця 3.4).

Таблиця 3.4.

Структура витрат

Складові витрат	Сума, грн	Розрахунок частки, %
Вартість матеріалів	21099,24	$\frac{21099,24}{30240,00} * 100 = 69,77\%$

Виробничі відходи	632,95	$\frac{632,95}{30240,00} * 100 = 2,09\%$
ФОТ (Загальновиробничі)	2173,13	$\frac{2173,13}{30240,00} * 100 = 7,19\%$
Накладні витрати	3585,67	$\frac{3585,67}{30240,00} * 100 = 11,86\%$
Націнка (10%)	2749,01	$\frac{2749,01}{30240,00} * 100 = 9,09\%$
Разом	30240,00	100%

2. Різні рівні цін

Рівень 1: Ціна, що покриває тільки змінні витрати (матеріали та зарплата):

Ціна 1 = Вартість матеріалів + Виробничі відходи + ФОТ (загальновиробничі)

Ціна 1 = 21,099.24 + 632.95 + 2,173.13 = 23,905.32 грн

Рівень 2: Ціна з урахуванням повної собівартості (змінні + накладні витрати):

Ціна 2 = Ціна 1 + Накладні витрати

Ціна 2 = 23,905.32 + 3,585.67 = 27,490.99 грн.

Рівень 3: Ціна з урахуванням націнки (прибутковість 10%):

Ціна 3 = Ціна 2 + Націнка

Ціна 3 = 27,490.99 + 2,749.01 = 30,240.00 грн.

3. Додаткові варіанти цін із різною націнкою

Таблиця 3.5.

Ціна за продукцію з різною націнкою

Націнка, %	Розрахунок ціни з націнкою
5%	Ціна 3 = Ціна 2 + 0,05 * Ціна 2 = 28865,54 грн.
15%	Ціна 3 = Ціна 2 + 0,15 * Ціна 2 = 31614,64 грн.
20%	Ціна 3 = Ціна 2 + 0,20 * Ціна 2 = 32989,19 грн.

Ефективність використання власного капіталу підприємства протягом останніх трьох років знижується і у 2023 році складає 5,7 % (див. табл. 2.2). Для того, щоб забезпечити мінімальну доходність власного капіталу на рівні доходності альтернативних фінансових інструментів (на кінець 2024 року це 10%) необхідно у 2025 році сформувати плановий прибуток у обсязі :

$$\text{Ппл} = \text{ВК} \times 10\% = 15188 \times 0,1 = 1519 \text{ тис. грн.}$$

При збереженні обсягу виручки на рівні 2024 року націнка на собівартість одиниці продукції має складати:

Націнка планова = $1519 / 20524 = 7,4\%$.

При такому рівні націнки планова ціна на даний вид продукції складе:

$27,49099 \times 1,074 = 29,84752$ тис. грн.

Для деталізації обліку витрат необхідно для кожного виду продукції створити рахунки для класифікації витрат за прямими та непрямими затратами, а також розділити витрати за змінними і постійними складовими (Таблиця 3.6 та Рис. 3.1)

Таблиця 3.6.

Рекомендована структура рахунків за видами продукції

Тип витрат	Рахунок	Назва рахунку	Приклад даних
Прямі змінні витрати	23/1	Виробництво (матеріали)	Вартість матеріалів: 21,099.24 грн
Прямі змінні витрати	23/2	Виробництво (виробничі відходи)	Виробничі відходи: 632.95 грн
Прямі змінні витрати	23/3	Виробництво (зарплата виробничих працівників)	ФОТ (загальновиробничі): 2,173.13 грн
Прямі постійні витрати	23/4	Виробництво (постійні витрати)	Накладні витрати: 3,585.67 грн
Непрямі змінні витрати	91/1	Загальновиробничі витрати (змінні)	Комунальні послуги, витрати на допоміжні матеріали
Непрямі постійні витрати	91/2	Загальновиробничі витрати (постійні)	Амортизація обладнання, витрати на оренду
Собівартість реалізації	90/1	Собівартість реалізації	Повна собівартість продукції: 27,490.99 грн
Націнка	79/1	Прибуток від реалізації, який перевищує собівартість	Націнка: 2,749.01 грн

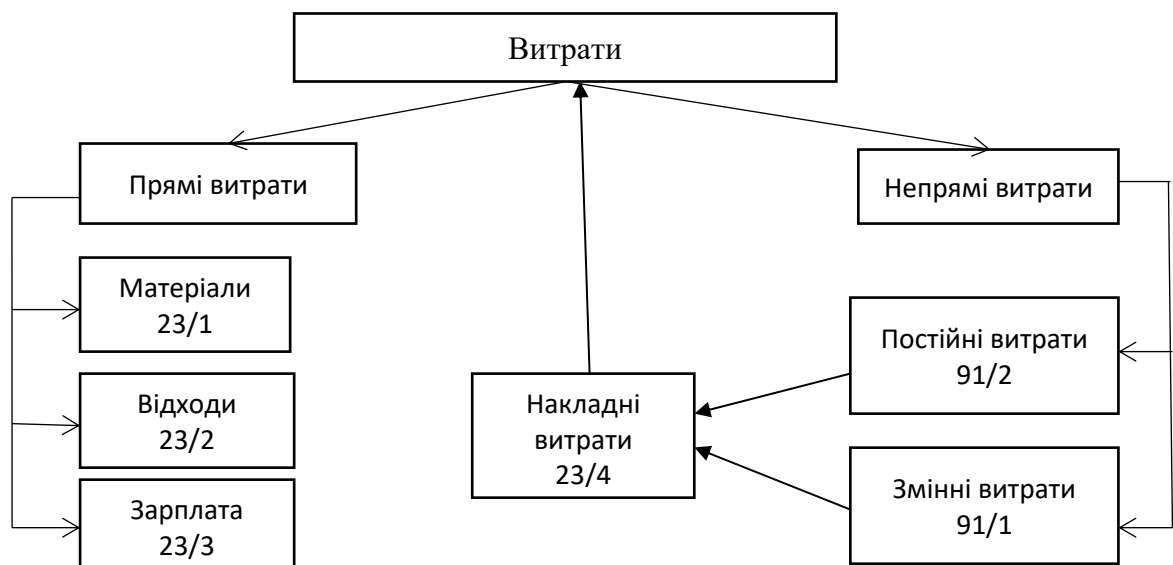

Рис. 3.1. Схема обліку витрат

Аналіз ефективності витрат на ТОВ «АДК»

— Визначимо питому вагу витрат, щоб отримати детальну характеристику структури витрат підприємства та виявити основні напрями використання ресурсів. Це є важливим економічним елементом для керівництва підприємства та бухгалтерії.

$$\text{Питома вага витрат (\%)} = \frac{\text{Витрати за окремими елементами}}{\text{Загальні витрати}} * 100$$

$$\text{Питома вага витрат (\%)} = \frac{24433636,57}{27843233,6} * 100 = 87,75 \%$$

Витрати за окремими елементами складають 87,75 % від загальних витрат, це свідчить про високу концентрацію витрат на певних статтях. 87,75% витрат складають витрати на матеріальні витрати, заробітну плату, електроенергію тощо, що означає найбільший вплив цих статей на собівартість продукції. Для оптимізації витрат потрібно: шукати дешевші або альтернативні товари, підвищити продуктивність персоналу, впровадити енергоефективні технології. Даний показник може бути сигналом для керівництва про диверсифікацію витрат чи зменшення залежності від певних елементів. Так як значну частку витрат становлять сировина та матеріали, підприємство може перейти на більш локальних або ефективних постачальників.

— Співвідношення прямих витрат до непрямих визначають для аналізу ефективності виробничого процесу та оптимізації витрат на підприємстві. Це співвідношення показує, яка частина витрат безпосередньо пов'язана з виробництвом продукції, а яка розподіляється на основі певних методів.

$$\text{Співвідношення} = \frac{\text{Прямі витрати}}{\text{Непрямі витрати}}$$

$$\text{Співвідношення} = \frac{15581757,6}{3087768,6} = 5,05 \text{ грн}$$

Результат співвідношення прямих витрат до непрямих витрат 5,05 грн означає, що на кожну гривню непрямих витрат припадає 5,05 гривень прямих витрат. Це свідчить про досить високу частку прямих витрат у загальній структурі витрат підприємства. Такий показник свідчить про ефективну організацію виробництва, де основні витрати чітко пов'язані з конкретною продукцією,

процесами чи замовленнями. Перевага прямих витрат забезпечує прозоре формування собівартості продукції та полегшує контроль над витратами. Відносно невелика частка непрямих витрат свідчить, що підприємство має мінімальні загальновиробничі та накладні витрати, що є позитивним фактором. Це дозволяє забезпечити конкурентоспроможні ціни на продукцію завдяки ефективному використанню ресурсів.

— Втрати на одиницю продукції дозволяють розрахувати собівартість виготовлення товарів. Це є основою для цінової політики, оскільки підприємство має знати, за якою вартістю можна реалізувати продукцію, щоб покрити витрати та отримати прибуток. Визначаючи витрати на одиницю продукції, підприємство розраховує мінімальну ціну реалізації товару, яка забезпечить покриття витрат. Це дозволяє встановити конкурентоспроможну ціну для різних ринкових умов. Дані про витрати на одиницю продукції допомагають оцінити ефективність виробництва та прибутковість окремих видів товарів.

$$\text{Витрати на одиницю продукції} = \frac{\text{Загальні витрати}}{\text{Кількість виготовленої продукції}}$$

$$\text{Витрати на одиницю продукції} = \frac{27843233,6}{1498} = 18586,9 \text{ грн.}$$

– Показник Затратомісткість визначають для оцінки ефективності використання ресурсів підприємства в процесі створення продукції або надання послуг. Він показує, скільки витрат припадає на одиницю продукції чи виручки, і є важливим інструментом аналізу витрат та управління ними.

$$\text{Затратомісткість} = \frac{\text{Фонд оплати праці}}{\text{Обсяг випущеної продукції}}$$

$$\text{Затратомісткість} = \frac{5057035}{1498} = 3375,86 \text{ грн.}$$

Значення затратомісткості: 3 375,86 грн. показує, що витрати на фонд оплати праці для виробництва однієї одиниці продукції становлять 3 375,86 грн.

— Коефіцієнт накладних є важливим показником, який допомагає оцінити ефективність управління витратами та оптимізацію виробничих процесів. Він використовується для аналізу та контролю структури витрат, а також для ухвалення управлінських рішень. Коефіцієнт допомагає справедливо розподілити

накладні витрати між різними виробничими процесами, продуктами чи підрозділами, що важливо для правильного визначення собівартості. Розрахунок коефіцієнта дозволяє оцінити, наскільки накладні витрати впливають на кінцеву собівартість продукції. Це важливо для встановлення конкурентних цін. За допомогою цього коефіцієнта можна контролювати зростання накладних витрат і порівнювати їх з прямими витратами. Це дозволяє знаходити резерви для скорочення витрат.

$$\text{Коефіцієнт накладних витрат} = \frac{\text{Накладні витрати}}{\text{Прямі витрати}}$$

$$\text{Коефіцієнт накладних витрат} = \frac{2076707,7}{15581757,6} = 0,13$$

Значення коефіцієнта накладних витрат 0,13 означає, що накладні витрати становлять 13% від прямих витрат. Це досить позитивний показник, особливо якщо порівнювати з середньогалузевими стандартами. Такий коефіцієнт може свідчити про ефективне управління непрямими витратами. На кожну гривню (або іншу валюту) прямих витрат (сировина, заробітна плата робітників, основні витрати на виробництво) припадає 13 копійок накладних витрат (адміністративні, загальновиробничі, амортизаційні тощо). Для виробничих підприємств коефіцієнт у діапазоні 0,1–0,3 є прийнятним і вказує на раціональний підхід до управління витратами. Визначення питомої ваги накладних витрат у собівартості продукції, вираженої у відсотках, має важливе значення для управління витратами та оптимізації фінансової діяльності підприємства. Показує, яку частку в собівартості продукції займають накладні витрати (адміністративні, загальновиробничі, витрати на утримання офісу, енергію тощо). Дозволяє зрозуміти, чи не є накладні витрати надмірними.

$$\text{Питома вага(\%)} = \left(\frac{\text{Накладні витрати}}{\text{Собівартість продукції}} \right) * 100$$

$$\text{Питома вага(\%)} = \left(\frac{2076707,7}{17268000} \right) * 100 = 12\%$$

Значення 12% питомої ваги накладних витрат у собівартості продукції є прийнятним і навіть досить оптимальним для виробничого підприємства. Це означає, що з кожної одиниці собівартості продукції 12% припадає на накладні витрати, такі як оренда, комунальні послуги, адміністративні витрати, утримання обладнання, амортизація тощо. У більшості виробничих підприємств накладні витрати становлять від 10% до 20% у структурі собівартості. Таким чином, показник у 12% свідчить про добру оптимізацію витрат. Показник у 12% говорить про те, що підприємство ефективно управляє своїми накладними витратами. Низька частка накладних витрат сприяє зменшенню загальної собівартості продукції, що дає змогу встановлювати конкурентні ціни.

— Коефіцієнт змінності є важливим аналітичним показником, який дозволяє оцінити структуру витрат підприємства та його чутливість до змін обсягів виробництва. Дає розуміння, яка частина загальних витрат залежить від обсягів виробництва (змінні витрати), а яка залишається стабільною незалежно від рівня виробництва (постійні витрати). Підприємства з високим коефіцієнтом змінності мають більшу частку змінних витрат.

$$\text{Коефіцієнт змінності} = \frac{\text{Змінні витрати}}{\text{Постійні витрати}}$$

$$\text{Коефіцієнт змінності} = \frac{15581757,6}{3087768,6} = 5,05$$

Коефіцієнт змінності, який становить 5,05, свідчить, що змінні витрати підприємства значно перевищують постійні. Це означає, що на кожну одиницю постійних витрат припадає понад п'ять одиниць змінних витрат. Високий коефіцієнт змінності (5,05) свідчить про те, що змінні витрати значно перевищують постійні. Для підприємства це може бути позитивним або негативним фактором, залежно від ситуації:

Позитивний аспект: Якщо підприємство здатне збільшувати обсяги виробництва (що збільшить змінні витрати) при збереженні стабільних постійних витрат, це може дозволити знижувати собівартість одиниці продукції. Іншими словами, при зростанні обсягів виробництва підприємство може отримувати

більший прибуток за рахунок того, що більша частина витрат є змінною і не прив'язана до певного рівня виробництва.

Негативний аспект: Якщо попит на продукцію є нестабільним або підприємство не здатне збільшувати обсяги виробництва, високий коефіцієнт змінності може створити проблеми з ліквідністю та прибутковістю, оскільки постійні витрати не зменшуються при зниженні обсягів виробництва, тоді як змінні витрати можуть бути високими.

— Визначення точки беззбитковості (точка беззбитковості, або break-even point) є важливим етапом аналізу фінансової ситуації підприємства. Точка беззбитковості вказує на такий обсяг виробництва чи продажів, при якому підприємство не має ані збитків, ані прибутку — тобто, воно покриває всі свої витрати (постійні та змінні), але не заробляє. Підприємство знаходиться в стані "нульового прибутку" на цьому рівні.

Точка беззбитковості (натуральні

$$\text{одиниці}) = \frac{\text{Постійні витрати}}{\text{Ціна за одиницю продукції} - \text{Змінні витрати на одиницю продукції}}$$

$$\text{Точка беззбитковості} = \frac{3087768,6}{13700 - 10402} = 936,3 \text{ шт.};$$

$$\text{Точка беззбитковості (грошовому вираженні)} = \frac{\text{Постійні витрати}}{1 - \frac{\text{Змінні витрати}}{\text{Дохід}}}$$

$$\text{Точка беззбитковості (грошовому вираженні)} = \frac{3087768,6}{1 - \frac{15581757,6}{20524000}} = 12865702,5 \text{ грн.}$$

Значення точки беззбитковості 936 одиниць означає, що підприємству потрібно продати 936 одиниць продукції для того, щоб покрити всі свої витрати (як постійні, так і змінні) і досягти нульового прибутку, тобто не зазнати збитків.

Точка беззбитковості становить 12,865,702.5 грн, це означає, що підприємству необхідно отримати дохід у такому розмірі, щоб повністю покрити свої постійні та змінні витрати.

— Запас фінансової безпеки – це показник, який характеризує, наскільки далеко підприємство перевищило точку беззбитковості.

$$\text{Запас фінансової безпеки} = \text{Дохід} - \text{Точка беззбитковості}$$

Запас фінансової безпеки= $20524000-12865702,5=7658297,5$ грн.

Запас фінансової безпеки у 7,658,297.5 грн означає, що виручка може зменшитися на цю суму, і підприємство все одно залишиться беззбитковим.

— Маржинальний дохід дозволяє підприємству визначити, який вклад кожна одиниця продукції вносить у покриття постійних витрат і в отримання прибутку. Якщо маржинальний дохід високий, це свідчить про ефективність продукції і її потенціал для забезпечення прибутку. Визначення маржинального доходу допомагає керівництву підприємства приймати рішення про ціноутворення, обсяги виробництва і стратегії продажів. Наприклад, для підвищення прибутковості можна збільшити ціну на продукцію або знизити змінні витрати, що підвищить маржинальний дохід.

Маржинальний дохід = Виручка-Змінні витрати

Маржинальний дохід = $20524000-15581757,6=4942242,4$ грн.

Значення маржинального доходу 4 942 242,4 означає, що підприємство отримало 4 942 242,4 грн після покриття своїх змінних витрат. Ці кошти доступні для покриття постійних витрат і формування прибутку. Якщо маржинальний дохід достатній для покриття всіх постійних витрат ($4942242,4-3087768,6=1854473,8$), це означає, що підприємство здатне залишатися прибутковим. Залишок після покриття постійних витрат стає чистим прибутком.

Таблиця 3.7

Узагальнююча таблиця показників ефективності витрат

№	Показник	Значення
1	Питома вага витрат (%)	87,75%
2	Співвідношення прямих витрат до непрямих	5,05 грн.
3	Витрати на одиницю продукції	18586,9 грн.
4	Затратомісткість	3375,86 грн.
5	Коефіцієнт накладних витрат	0,13
6	Питома вага накладних витрат (%)	12%
7	Коефіцієнт змінності	5,05 од.
8	Точка беззбитковості (натуральні одиниці)	936,3 од.
9	Точка беззбитковості (грошовому вираженні)	12865702,5 грн.
10	Запас фінансової безпеки	7658297,5 грн. (37%)
11	Маржинальний дохід	4942242,4 грн.

Висновок:

Висока питома вага витрат (87,75%) свідчить про значну частку витрат у собівартості продукції, що вимагає уваги до їх оптимізації. Співвідношення прямих до непрямих витрат (5,05) демонструє домінування прямих витрат, що є характерним для виробництва. Витрати на одиницю продукції (18,586,9 грн) – високий показник, що може впливати на цінову політику. Затратомісткість показує, що витрати на одиницю продукції припадає 3375,86 гривень фонду оплати праці. Коефіцієнт накладних витрат (0,13) та їхня питома вага (12%) свідчать про контрольовані рівні непрямих витрат. Точка беззбитковості (936,3 од.) дозволяє оцінити мінімальний обсяг виробництва для досягнення фінансової стійкості. Точка беззбитковості (12865702,5 грн.) дозволяє оцінити мінімальний дохід для досягнення фінансової стійкості. Запас фінансової безпеки (7658297,5 грн) означає, що виручка може зменшитись на цю суму, але підприємство все одно залишиться беззбитковим. Маржинальний дохід (4942242,4 грн) свідчить про здатність підприємства покривати постійні витрати та отримувати прибуток.

Рекомендації: слід зосередитися на підвищенні продуктивності праці, зменшенні витрат на одиницю продукції та оптимізації витратної структури.

ВИСНОВОК

Кваліфікаційна робота на тему "Організація та методика бухгалтерського та управлінського обліку витрат на підприємстві (на прикладі ТОВ "АДК")" стала комплексним дослідженням, яке об'єднало теоретичні та практичні аспекти управління витратами з метою підвищення ефективності діяльності підприємства.

– Теоретичні засади обліку витрат:

Розглянута система бухгалтерського та управлінського обліку витрат демонструє значну роль нормативно-правового регулювання в забезпеченні прозорості та ефективності облікових процесів. Національні стандарти обліку, такі як НП(С)БО 1, 16, 9, та інші, створюють міцну основу для обліку витрат підприємств, забезпечуючи структурованість, адаптивність до різних умов господарювання та відповідність вимогам законодавства.

Водночас, система обліку витрат потребує гармонізації з міжнародними стандартами для покращення інвестиційної привабливості та інтеграції України у світову економіку. Існуючі методи обліку витрат, такі як нормативний, позамовний, попередільний, а також сучасні запозичені методики, як-от ABC-костінг або директ-костінг, забезпечують гнучкість і точність в управлінні витратами залежно від специфіки діяльності підприємств.

Основними напрямками подальшого розвитку облікової системи є вдосконалення методології розподілу непрямих витрат, стандартизація обліку відповідно до міжнародних вимог, а також адаптація до динамічних змін у законодавстві. Це сприятиме кращому використанню облікової інформації для прийняття стратегічних рішень, оптимізації витрат і підвищення ефективності підприємств.

– Особливості обліку на ТОВ "АДК":

ТОВ «АДК», засноване в 2003 році, пройшло шлях від невеликого цеху до потужного виробника м'яких меблів із сучасним обладнанням. Компанія має добре розвинену дилерську мережу в Україні, Молдові, Румунії та Литві, а її місія

полягає у створенні якісних меблів, які служать до 15 років. Основні принципи компанії зосереджені на якості, інноваціях і задоволенні потреб клієнтів.

Динаміка активів: Основні засоби скоротилися з 264 тис. грн у 2021 році до 92 тис. грн у 2023 році, що є наслідком амортизації та відсутності нових інвестицій. Збільшення оборотних активів, особливо запасів (з 32,45% у структурі активів у 2021 році до 51,37% у 2023 році), свідчить про наміри підприємства нарощувати виробництво. Зменшення грошових коштів до 0,26% від активів у 2023 році може свідчити про фінансові труднощі або зміщення фокусу на інші інвестиції.

Структура пасивів: Власний капітал збільшився з 97,02% у 2021 році до 99,76% у 2023 році, що вказує на низьку залежність від зовнішніх джерел фінансування. Нерозподілений прибуток зростає стабільно, демонструючи збільшення прибутковості, тоді як поточні зобов'язання скоротилися до 0,24% у 2023 році.

Рентабельність і оборотність

Основні показники: Рентабельність власного капіталу знизилася з 13,66% у 2021 році до 5,66% у 2023 році, що пов'язано зі зниженням оборотності активів та обсягів продажу. Рентабельність продукції зросла з 3,45% у 2021 році до 4,19% у 2023 році, попри зменшення чистого прибутку, що пояснюється зменшенням питомих виробничих витрат.

Оборотність активів і зобов'язань: Період оборотності активів зріс із 94,9 днів у 2021 році до 267 днів у 2023 році, що свідчить про зменшення ефективності використання активів. Коефіцієнт оборотності запасів знизився з 10,43 у 2021 році до 2,21 у 2023 році, збільшуючи період обороту запасів до 163 днів у 2023 році. Результат політики товарного кредиту (РПТК) у 2023 році становив -50 днів, що демонструє негативну тенденцію через неефективне управління дебіторською та кредиторською заборгованістю.

Ліквідність: Коефіцієнт поточної ліквідності виріс із 32,92 у 2021 році до 420,3 у 2023 році, що значно перевищує рекомендовані межі (1–2), вказуючи на нераціональне розміщення капіталу. Коефіцієнт абсолютної ліквідності також

перевищив нормативні межі, свідчачи про надмірну платоспроможність підприємства.

Організація бухгалтерського обліку витрат: Основний метод нарахування амортизації — прямолінійний, забезпечує простоту, але не враховує специфіки виробничих процесів. Рахунки 8–9 класів використовуються для класифікації витрат за елементами та видами діяльності. Основні рахунки: (Рахунок 23 "Виробництво": облік прямих витрат. Рахунок 91 "Загальновиробничі витрати": накладні витрати. Рахунок 93 "Витрати на збут": витрати на логістику, рекламу). Витрати на виготовлення м'яких меблів класифікуються за елементами та статтями калькуляції: Основні витрати: сировина, трудові витрати. Накладні витрати: енергія, оренда, амортизація. Розподіл загальновиробничих витрат здійснюється пропорційно обсягу виробництва, що є доцільним для простого виробництва, але може призводити до викривлення собівартості складних виробів.

Рекомендації

Оптимізація структури активів: Зменшити обсяги запасів, збільшуючи частку інвестицій у необоротні активи. Впровадити прогресивні методи оцінки собівартості, такі як ABC-костінг для точнішого аналізу витрат.

Підвищення рентабельності: Зменшити адміністративні витрати та витрати на збут через автоматизацію процесів. Збільшити обсяги виробництва та продажу за рахунок розширення ринків збуту.

Поліпшення оборотності: Переглянути політику управління запасами, скоротивши їхнє накопичення. Запровадити суворий контроль над дебіторською заборгованістю.

Раціоналізація ліквідності: Вивільнити надлишкові обігові кошти та спрямувати їх на інвестиції у модернізацію виробництва.

Фінансовий стан ТОВ «АДК» залишається стабільним, але зниження рентабельності власного капіталу та ефективності використання активів вимагає перегляду стратегій управління.

Модернізація управлінського обліку витрат

Сучасні технології: Використання ERP-систем (SAP, Oracle), хмарних платформ (Google Cloud, Microsoft Azure) та блокчейну покращує прозорість даних, зменшує ризик помилок та оптимізує процеси обліку.

Аналітичні інструменти: Використання Big Data, прогнозуючої аналітики та інтерактивних дашбордів підвищує якість прийняття рішень та дозволяє прогнозувати витрати.

Стандартизація процесів: Автоматизація та стандартизація облікових процедур забезпечує прозорість, зменшення помилок і спрощення контролю.

Навчання персоналу: Постійне підвищення кваліфікації співробітників підвищує ефективність та адаптивність компанії до змін.

Аналіз ефективності витрат: Питома вага витрат становить 87,75%, що свідчить про високу залежність собівартості від матеріалів та трудових витрат. Співвідношення прямих до непрямих витрат – 5,05 грн на 1 грн непрямих витрат, що є позитивним показником. Витрати на одиницю продукції складають 18,586,9 грн, затратомісткість – 3,375,86 грн, а коефіцієнт накладних витрат – 0,13, що демонструє ефективне управління витратами.

Ціноутворення: Для кутового дивану "Чикаго" було розраховано три рівні ціни: Мінімальна, яка покриває змінні витрати: 23,905,32 грн. З повною собівартістю: 27,490,99 грн. З націнкою 10%: 30,240 грн. Для підвищення рентабельності рекомендується планова націнка в 7,4%, що забезпечить дохідність власного капіталу на рівні 10%.

Точка беззбитковості: У натуральних одиницях – 936 одиниць продукції. У грошовому вираженні – 12,865,702,5 грн. Запас фінансової безпеки – 7,658,297,5 грн, або 37% від доходу.

Екологічний аспект: Використання енергоефективних технологій та перехід на відновлювальні джерела енергії дозволять зменшити витрати на матеріали та енергію.

Рекомендації для вдосконалення

Модернізація технологій: Впровадження ERP-систем для інтеграції процесів. Використання хмарних технологій для забезпечення гнучкості та

доступності даних. Застосування блокчейну для прозорого управління ланцюгом постачання.

Оптимізація витрат: Розширити локалізацію постачальників для зменшення витрат на сировину. Впровадити енергоефективні технології.

Удосконалення обліку: Створення окремих рахунків для аналізу витрат за видами продукції. Використання комбінованих методів обліку (наприклад, ABC-костінг).

Розвиток персоналу: Проведення тренінгів із сучасних методів управління витратами. Стимулювання співробітників до освоєння інноваційних підходів.

Гнучкість у ціноутворенні: Використовувати маржинальний аналіз для коригування цін залежно від ринкових умов.

Виконання цих рекомендацій дозволить ТОВ «АДК» підвищити конкурентоспроможність, забезпечити ефективне управління витратами та досягти стабільного фінансового стану.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білоусько Т.М. Інформаційні технології в маркетинговій діяльності: Економіка та Суспільство. Випуск №53. 2023. 7с.
2. Витрати: НП(С)БО 16 №318 від 31.12.1999.
3. Глушач Ю.С., Фальченко О.О., Методичні аспекти обліку витрат та калькулювання собівартості продукції у вітчизняній та зарубіжній обліковій політиці. Харків: 2021.8с.
4. Довгопол Н.В., Полозова Т.В., Радченко М.О. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Харків: ХНУРЕ, 2021.300с.
5. Загальні вимоги до фінансової звітності: НП(С)БО 1 №73 від 07.02.2013.
6. Загрій О.В., Приймак Ю.І. Нормативно-правове регулювання обліку витрат виробництва відповідно до національних та міжнародних стандартів : монографія. Чортків : ТНЕУ. 2017.128-134.
7. Задорожний З.-М.В., Муравський В.В., Семанюк В.З., Омецінська І.Я. Управлінський облік: навчальний посібник. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2023. 293с.
8. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»
9. Запаси: НП(С)БО 9 №246 від 20.10.99
10. Косташ Т.В., Михалків А.А. Підходи до прийняття рішень щодо ціноутворення в системі управління витратами підприємств харчової переробної промисловості в умовах невизначеності. Ефективна економіка. 2019. 9 с.
11. Краєвський В.М., Колісник О.П., Гуріна Н.В. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021.388с.
12. Лисенко А.М. Система нормативно-правового регулювання обліку та аудиту загальнопромислових витрат підприємства. Кіровоград: КНТУ, 2015.12с.
13. Мінакова В.П. Шіковець К.О. Актуальність використання моделі Big Data в бізнес – процесах. 2019.5с.
14. Нематеріальні активи: НП(С)БО 8 №242 від 18.10.99

15. Основні засоби: НП(С)БО 7 №92 від 27.04.2000 р.
16. Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017.248с.
17. Тищенко С.І. Big Data в управлінні бізнес – процесами. 2023. 3с.
18. Чичуліна К.В., Міщук Є.М., Арзуманян А.С., Сучасні методи обліку витрат. Полтава: 2017.8с.
19. Шевців Л.Ю, Прийма С.В. Управлінський облік як фактор підвищення конкурентоспроможності бізнесу: Науковий вісник НЛТУ України. 2014. 5с.
20. Шишкова Н.Л. Перспектива Іт-модернізації бухгалтерського обліку: Актуалізація теорії і практика.2019. 14с.

ДОДАТКИ

Додаток А.1.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "АДК" за 01 грудня 2022 року

Територія ДНІПРОПЕТРОВСЬКА за ІДЕНТИФІКАЦІЙНИМ КОДИМ UA12020010010114149

Організаційно-правова форма господарювання колективна за КОПФГ 240

Вид економічної діяльності Виробництво інших меблів за КВЕД 31.09

Середня кількість працівників 82

Адреса, телефон вулиця Верстова, буд. 36, м. ДНІПРО, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49000 0503400106

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):

за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

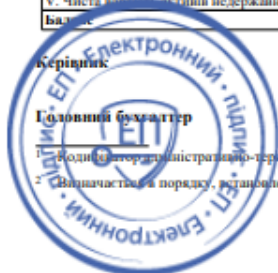
Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незвершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	264	202
первісна вартість	1011	831	869
знос	1012	567	667
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебиторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	264	202
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	4 370	4 984
виробничі запаси	1101	4 329	4 970
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	41	14
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	4 054	3 422
Дебиторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	12	337
у тому числі з податку на прибуток	1136	2	1
Дебиторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебиторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебиторська заборгованість	1155	764	352
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	861	74
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	861	74
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховника у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Додаток А.1. продовження

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	3 140	5 281
Усього за розділом II	1195	13 201	14 450
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	13 465	14 652

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паісовий) капітал	1400	18	18
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	13 046	14 310
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вислужений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	13 064	14 328
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видавці	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	367	313
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	34	11
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	401	324
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	-
V. Частка в статистичному центральному пенсійному фонду	1800	-	-
Баланс	1900	13 465	14 652

Керівник
Головний бухгалтер

*ЕП Шулін
Віталій
Юрійович*

*ЕП Ксенз Галина
Іванівна*

Шулін Віталій Юрійович

Ксенз Галина Іванівна

Єдиний державний адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "АДК"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за	ДОКУМЕНТИ
Організаційно-правова форма господарювання	колективна	за	UA12020010010114149
Вид економічної діяльності	Виробництво інших меблів	за	КОПФГ
Середня кількість працівників	2 65	за	КВЕД
Адреса, телефон	вулиця Верстова, буд. 36, м. ДНІПРО, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА обл., 49000		240
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)		0503400106	31.09

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку V
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

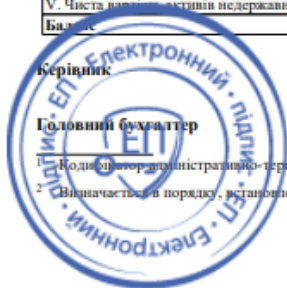
Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	202	92
первісна вартість	1011	869	869
знос	1012	667	777
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	202	92
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	4 984	7 820
виробничі запаси	1101	4 970	7 755
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	14	65
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3 422	2 569
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	337	11
у тому числі з податку на прибуток	1136	1	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	352	342
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	74	40
готівка	1166	-	-
рахунки в банках	1167	74	40
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

Додаток А.2. продовження

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	5 281	4 350
Усього за розділом II	1195	14 450	15 132
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	14 652	15 224

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паівовий) капітал	1400	18	18
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	14 310	15 170
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	14 328	15 188
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	313	32
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	11	4
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	324	36
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	14 652	15 224

Керівник

Головний бухгалтер

ЕІТ АРКУША
ОЛЕНА
ВІТАЛІЇВНА

ЕІТ Ксенз Галина
Іванівна

ГАРКУША ОЛЕНА ВІТАЛІЇВНА

Ксенз Галина Іванівна

¹ Родичів територіально-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Винаймається в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "АДК" (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
		за ЄДРПОУ	2023	01
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)		за ЄДРПОУ	32534155	
за Рік 2022		р.	ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО	
Форма № 2 Код за ДКУД			1801003	

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	30 418	51 784
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(26 641)	(45 583)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	3 777	6 201
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	125	15
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 214)	(3 801)
Витрати на збут	2150	(182)	(431)
Інші операційні витрати	2180	(242)	(200)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1 264	1 784
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 264	1 784
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 264	1 784
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

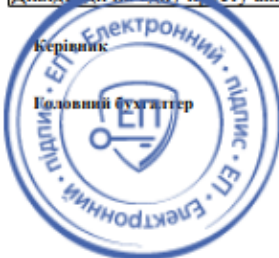
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 264	1 784

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	21 123	36 416
Витрати на оплату праці	2505	4 382	7 416
Відрахування на соціальні заходи	2510	885	1 596
Амортизація	2515	100	102
Інші операційні витрати	2520	2 896	4 485
Разом	2550	29 386	50 015

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Шулін

Віталій

Юрійович

ЕП Ксенз

Галина

Іванівна

Шулін Віталій Юрійович

Ксенз Галина Іванівна

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "АДК" (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2024	01	01
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за Рік 2023 р.		32534155			
		ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО			
		Форма № 2 Код за ДКУД 1801003			

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	20 524	30 418
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(17 268)	(26 641)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	3 256	3 777
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	71	125
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 031)	(2 214)
Витрати на збут	2150	(349)	(182)
Інші операційні витрати	2180	(87)	(242)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	860	1 264
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	860	1 264
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	860	1 264
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

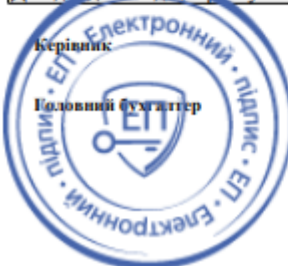
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	860	1 264

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	12 333	21 123
Витрати на оплату праці	2505	4 562	4 382
Відрахування на соціальні заходи	2510	984	885
Амортизація	2515	110	100
Інші операційні витрати	2520	1 446	2 896
Разом	2550	19 435	29 386

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ОЛЕНА
ВІТАЛІЇВНА
ГАРКУША
Ксенія Галина
Іванівна

ГАРКУША ОЛЕНА ВІТАЛІЇВНА

Ксенія Галина Іванівна

«Технологія виробництва»

Процес виробництва м'яких меблів відбувається поетапно кількома цехами.

Спочатку, менеджери обробляють замовлення, що надійшли, і вносять їх у програму. При цьому кожному виробу надається індивідуальний паспортний номер. У паспорті міститься вся необхідна інформація, що відображає побажання замовника. Відділ постачання забезпечує наявність тканин та інших комплектуючих для виконання замовлення.

Тканину, що надійшла, перевіряють на предмет якості, відповідності зразку і необхідному метражу. Виробляється відріз, сканується штрих-код паспорта. Далі сканування проводиться після виконання кожної виконаної операції, що дозволяє в програмі відстежувати стадію виготовлення конкретного виробу.

Після цього менеджером створюються заявки на випуск. З кількох заявок формується денне завдання для виробництва. Далі, відповідно до прописаної в програмі технологічної карти виробу, кожна ділянка виробництва виконує своє завдання конкретного дня, що призводить до випуску готових меблів.

На території фабрики є сушильні камери, де виробляється сушка обрізної соснової дошки. Після сушіння дошка надходить на ділянку виготовлення бруса. Заготівлі торцяються, видаляються видимі вади деревини. На шипорізному агрегаті нарізаються міні-шипи з обох боків чорнової заготовки. Шипи промазують клеєм. Заготівлі подаються до пневматичного пресу лінії зрошування. Далі зрошені заготовки обробляються на чотиристоронньому стругальному верстаті. В результаті одержуємо шестиметровий міцний брус потрібного перерізу.

Центральний склад сировини, отримуючи друковану інформацію щодо потреб матеріалів - сьогодні комплектує під прізвище робітника за всіма операціями на його завтрашній робочий день.

У швейному цеху виконуються всі необхідні операції з виготовлення чохла: закрій основної тканини та прикладних матеріалів. Розкроєні деталі чохла дублюються синтепоном та обмітаються. По картах пошиття шиється чохол. На виготовлення чохла витрачається від одного до трьох днів. За день до оббивки

проводиться набивання внутрішніх подушок флізеліном, синтепухом, поролоною крихтою або міксом, залежно від моделі.

1 день. Столярний цех.

Виготовляється торцювання, фрезерування бруса різного перерізу. Розкриваються листові матеріали: ДВП, ДСП, фанера, ЛДСП. Клеїться край на деталі коробів, полиць, накладок. Криволінійні деталі заготовок розкриваються на верстаті з ЧПУ. Усі заготовки розкладаються на піддони, призначені під робоче місце працівника складального цеху.

2 день. Складальний цех.

Проводиться складання рамок під вказаний рівень комфорту, тобто. встановлюється ламель чи змійка. Збираються каркасні заготівлі. На кожну заготівлю клеїться наклейка з паспортним номером. Цього ж дня розкривається поролон.

3 день. Ділянка поклейки.

На заготівлі каркасів проводиться поклейка поролону, встановлення пружинних блоків відповідно до необхідного рівня комфорту. Знову, на поклеєні деталі наклеюються стікери, щоби простежувати стадію готовності виробу, нараховувати зарплату робітникові і щоби при оббивці був взятий у роботу потрібний каркас – з потрібним рівнем комфорту.

4 день. Цех оббивки.

Робоче місце оббивача укомплектовано поклеєними каркасами, чохлами та необхідною фурнітурою. На цьому етапі здійснюється контроль якості пошитого чохла та поклеєного каркаса. Виготовляється оббивка виробу. Прості вироби, що не вимагають складання, перевіряються контролером ВТК і після приймання переміщуються на упаковку.

5-й день. Ділянка збирання готових виробів.

На етапі готового складання встановлюються механізми, опори, накладки, полиці. Поєднуються між собою окремі модулі. Перевіряється робота підйомних механізмів та механізмів трансформації. Контролер ВТК перевіряє готовий виріб на відповідність інформації, прописаної в паспорті та на якість виготовлення.

6 день. Ділянка упаковки.

Наявність у паспорті виробу штампю контролера ВТК дає сигнал вантажнику перемістити його на ділянку упаковки. Перед упакуванням проводиться розбирання виробу, знімаються опори, технічні ніжки для запобігання пошкодженню під час транспортування. Усі зняті елементи укладаються в мішечок і лягають у короб. Туди ж складаються подушки та паспорт. Вироби упаковуються в щільну плівку, кути, що виступають, захищаються кутками картону. На упаковані частини клеїться наклейка.

7 день Склад.

Виріб опускається вантажним ліфтом складу готової продукції. Склад розділений окремі осередки. Меблі, що надходять, складаються в конкретному осередку під завантаження в машину певного напрямку. Під час завантаження всі упаковки скануються.

Горизонтальний аналіз активу Балансу (Звіту про фінансовий стан) ТОВ «АДК»

Актив	2021 рік	2022 рік	2023 рік	22-21 тис.грн	23-22 тис.грн.	22/23 %	23/22 %
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи							
Основні засоби:	264	202	92	-62	-110	76,52	45,54
первісна вартість	831	869	869	38	0	104,6	100
знос	567	667	777	100	110	117,64	116,49
Усього за розділом I	264	202	92	-62	-110	76,52	45,54
II. Оборотні активи							
Запаси	4370	4984	7820	614	2836	114,05	156,90
Виробничі запаси	4329	4970	7755	641	2785	114,82	156,04
Готова продукція	41	14	65	-27	51	34,15	464,29
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4054	3422	2569	-632	-853	84,41	75,07
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами							
з бюджетом	12	337	11	325	-326	2808,3	3,26
у тому числі з податку на	2	1		-1	-	50	-

прибуток							
Інша поточна дебіторська заборгованість	764	352	342	-412	-10	46,07	97,16
Гроші та їх еквіваленти	861	74	40	-787	-34	8,59	54,05
Рахунки в банках	861	74	40	-787	-34	8,59	54,05
Інші оборотні активи	3140	5281	4350	2141	-931	168,18	82,37
Усього за розділом II	13201	14450	15132	1249	682	109,46	104,72
Баланс	13465	14652	15224	1187	572	108,82	103,90

Таблиця Д.2.

Горизонтальний аналіз пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан) ТОВ «АДК»

Пасив	2021 рік	2022 рік	2023 рік	22-21 тис.грн	23-22 тис.грн	22/23 %	23/22 %
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал	18	18	18	0	0	100	100
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	13046	14310	15170	1264	860	109,69	106,01
Усього за розділом I	13064	14328	15188	1264	860	109,68	106,00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Поточна кредиторська заборгованість:							

за товари, роботи, послуги	367	313	32	-54	-281	85,29	10,22
за розрахунками з оплати праці	34	11	4	-23	7	32,35	36,36
Усього за розділом III	401	324	36	-77	-288	80,80	11,11
Баланс	13465	14652	15224	1187	572	108,82	103,9

Таблиця Д.3.

Вертикальний аналіз активу Балансу (Звіту про фінансовий стан) ТОВ «АДК»

Актив	2021 рік	ВВ Х/сума*10 0	2022 рік	ВВ Х/сума*10 0	АВ %2022- %2021	2023 рік	ВВ Х/сума* 100	АВ %202 3- %202 2
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Необоротні активи								
Основні засоби:	264	1,96	202	1,38	-0,58	92	0,60	-0,78
первісна вартість	831	6,17	869	5,93	-0,24	869	5,71	-0,22
знос	567	4,21	667	4,55	0,34	777	5,1	0,55
Усього за розділом I	264	1,96	202	1,38	-0,58	92	0,6	-0,78
II. Оборотні активи								
Запаси	4370	32,45	4984	34,02	1,57	7820	51,37	17,35
Виробничі запаси	4329	32,15	4970	33,92	1,77	7755	50,94	17,02
Готова продукція	41	0,3	14	0,1	-0,2	65	0,43	0,33

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4054	30,12	3422	23,36	-6,76	2569	16,87	-6,49
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами								
з бюджетом	12	0,09	337	2,30	2,21	11	0,07	-2,23
у тому числі з податку на прибуток	2	0,02	1	0,007	-0,013	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	764	5,67	352	2,40	-3,27	342	2,25	-0,15
Гроші та їх еквіваленти	861	6,39	74	0,51	-5,88	40	0,26	-0,25
Рахунки в банках	861	6,39	74	0,51	-5,88	40	0,26	-0,25
Інші оборотні активи	3140	23,32	5281	36,04	12,72	4350	28,57	-7,47
Усього за розділом II	13201	98,04	14450	98,62	0,58	15132	99,4	0,78
Баланс	13465	100	14652	100	0	15224	100	0

Таблиця Д.4.

Вертикальний аналіз пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан) ТОВ «АДК»

Пасив	2021 рік	ВВ Х/сума*	2022 рік	ВВ Х/сума*1	АВ % 2022-	2023 рік	ВВ Х/сума*	АВ % 202
-------	----------	---------------	----------	----------------	---------------	----------	---------------	-------------

		100		00	%2021		100	3- %202 2
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	18	0,134	18	0,123	-0,011	18	0,118	-0,005
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	13046	96,89	14310	97,67	0,78	15170	99,65	1,98
Усього за розділом I	13064	97,02	14328	97,79	0,77	15188	99,76	1,97
III. Поточні зобов'язання і забезпечення								
Поточна кредиторська заборгованість:								
за товари, роботи, послуги	367	2,73	313	2,14	-0,59	32	0,21	-1,93
за розрахунками з оплати праці	34	0,25	11	0,08	-0,17	4	0,03	-0,05
Усього за розділом III	401	2,98	324	2,21	-0,77	36	0,24	-1,97
Баланс	13465	100	14652	100	0	15224	100	0

Узагальнення результатів аналізу фінансового стану підприємства

Найменування показника	Значення			Відхилення				Нормативн	
	2021 рік	2022 рік	2023 рік	абсол. 2022- 2021	Індекс 2022/2021	абсол. 2023-2022	Індекс 2023/2022	значення	тенденції
Рентабельність власного капіталу:	0,1366	0,0882	0,0566	-0,0484	0,65	-0,0316	0,64	> 0,20	→max
-Рентабельність продукції	0,0345	0,0415	0,0419	0,007	1,2	0,0004	0,99	>0,05	→max
-Оборотність активів	3,846	2,076	1,348	-1,77	0,54	-0,726	0,65	> 2	→max
-Коефіцієнт заборгованості	0,0307	0,0226	0,0024	-0,0081	0,74	-0,0202	0,11	≤ 2	→max
Економія (+) або Втрати (-)		216,06	7,142						→min
Результат політики товарного кредиту, дн.	-30,42	-44,29	-50,5	-13,87	1,46	-6,21	1,14		→max
К-т поточної ліквідності	32,92	44,6	420,3	11,58	1,35	375,7	9,42	1 – 2	→max
К-т швидкої ліквідності	22,02	29,22	203,11	7,2	1,33	173,89	6,95	0,75 – 1	→max
К-т абсолютної ліквідності	2,15	0,23	1,11	-1,92	0,11	0,88	4,8	0,20 – 0,25	→max
Чистий рух коштів за звітний період, у т.ч.	18	584	-797	566	32,4	-1381	-1,36	> 0	→max
операційна діяльність	117	712	-759	595	6,09	-1471	-1,07	> 0	→max
інвестиційна діяльність	-99	-128	-38	-29	1,3	90	0,3	< 0	
фінансова діяльність	-	-	-	-	-	-	-	< 0	
Загальна оцінка якості управління									
Клас підприємства (вищий, перший, другий, третій)	Другий								

Товариство з обмеженою відповідальністю «АДК»

Наказ

01.01.2023

м. Дніпро

№ 1

Про затвердження облікової політики

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про облікову політику разом із додатками та ввести його в дію з 1 січня 2023 року.
2. Інспектору з кадрів ознайомити (під особистий підпис) зі змістом цього наказу всіх посадових осіб та працівників, які причетні до його виконання.
3. Контроль за виконанням Положення про облікову політику покласти на головного бухгалтера підприємства.
4. Контроль за виконанням цього наказу залишити за собою.

Генеральний директор

Шулін В.Ю.

З наказом ознайомлені:

Головний бухгалтер

Ксею Г.І.

ПОЛОЖЕННЯ
про облікову політику Товариства з обмеженою відповідальністю
«АДК»

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV, наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування» від 30.11.1999 № 291, а також з метою дотримання підприємством єдиної методики відображення господарських операцій та забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності Товариство з обмеженою відповідальністю «Зразкове» (далі — Підприємство) застосовує такі положення.

1. Організація бухгалтерського обліку

- 1.1. Відображати господарські операції в бухгалтерському обліку і складати фінансову звітність відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку.
- 1.2. Застосовувати на Підприємстві журнально-ордерну систему обліку з використанням програмного комплексу.
- 1.3. Встановити таку форму організації бухгалтерського обліку: бухгалтерський облік веде бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером.
- 1.4. Облік активів і зобов'язань вести відокремлено за такими видами діяльності: ведеться відокремлено:
 - реалізація товарів, що оподатковуються ПДВ за ставкою 20%;
 - реалізація товарів, за якими передбачена пільга з ПДВ.

2. Повноваження на підпис документів

- 2.1. Право першого підпису на банківських розрахунково-платіжних документах має директор.
- 2.2. Головний бухгалтер має право другого підпису.
- 2.3. На час відсутності генерального директора право першого підпису має заступник директора.
- 2.4. На час відсутності головного бухгалтера право другого підпису надають бухгалтерові за письмовим розпорядженням генерального директора.
- 2.5. Під час відсутності на робочому місці з поважних причин головного бухгалтера його обов'язки, відповідальність і права покладають на бухгалтера письмовим розпорядженням директора.
- 2.6. Право підпису окремих документів може надавати директор за письмовим розпорядженням.

3. Документообіг

- 3.1. Застосовувати Графік документообігу (додаток 1).
- 3.2. Отримувати і видавати матеріальні цінності мають право особи, наведені у Переліку (додаток 2).
- 3.3. До дати затвердження відповідними органами окремих форм первинних документів застосовувати форми, затверджені Підприємством (додаток 3).
- 3.4. Для відображення операцій у разі відсутності первинних документів на дату балансу застосовувати внутрішній акт (додаток 4).
- 3.5. Первинні та зведені облікові документи можна складати у паперовій або в електронній формі.

4. Інвентаризація

- 4.1. Проводити інвентаризацію активів і зобов'язань за письмовим розпорядженням директора, якщо інше не передбачено законом.
- 4.2. Затвердити склад постійно діючої інвентаризаційної комісії:
Голова комісії — заступник директора.
Члени комісії: Головний бухгалтер;
Бухгалтер;
Головний інженер;
Інженер з охорони праці.
- 4.3. Проводити повну інвентаризацію основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків з перевіркою їх фактичної наявності та документального підтвердження станом на «01» листопада відповідного року.

5. Оцінка

- 5.1. Не проводити переоцінку основних засобів і нематеріальних активів за справедливою вартістю на дату балансу.
- 5.2. Покласти на інвентаризаційну комісію обов'язки приймання, списання, оцінки активів і зобов'язань.
- 5.3. Залучати для проведення оцінки окремих об'єктів активів спеціалізовані оціночні фірми за потреби.

6. Бухгалтерський облік

- 6.1. Вести бухгалтерський облік відповідно до Робочого плану рахунків (додаток 5).
- 6.2. Для обліку витрат застосовувати рахунки 8 та 9-го класу.
- 6.3. Встановити тривалість операційного циклу для виконання робіт (надання послуг) — один календарний місяць.
- 6.4. Ступінь завершеності операції з надання послуг (виконання робіт) оцінювати шляхом вивчення виконаної роботи.
- 6.5. Встановити на Підприємстві такі показники:
Норми витрат пального (додаток 6);
Норми природного убутку товарів (додаток 7).
- 6.6. До основних засобів відносити матеріальні необоротні активи, вартість яких перевищує 6000 грн.
- 6.7. Визначати строки корисного використання основних засобів і нематеріальних активів з урахуванням відповідних мінімально допустимих строків, встановлених податковим законодавством.
- 6.8. Амортизацію основних засобів та нематеріальних активів здійснювати прямолінійним методом із застосуванням строків, встановлених для кожного об'єкта основних засобів і нематеріальних активів окремо на підставі письмового розпорядження генерального директора.
- 6.9. Нараховувати амортизацію основних засобів та нематеріальних активів щокварталу.
- 6.10. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів та нематеріальних активів встановлювати окремо на підставі письмового розпорядження директора.
- 6.11. Нараховувати амортизацію малоцінних необоротних матеріальних активів в першому місяці використання об'єкта у сумі 100 відсотків його вартості.
- 6.12. Факт поліпшення об'єкта основних засобів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо) встановлює директор за письмовим розпорядженням.
- 6.13. Встановити час для створення кваліфікаційного активу — три місяці.
- 6.14. Одиницею бухгалтерського обліку запасів визнавати їх найменування.
- 6.15. Облік транспортно-заготівельних витрат вести на окремому субрахунку.
- 6.16. Використовувати норми витрат пального (додаток 8).

- 6.17. У разі вибуття запасів застосовувати метод середньозваженої собівартості.
- 6.18. Величину резерву сумнівних боргів розраховувати за методом абсолютної суми сумнівної заборгованості.
- 6.19. Створювати резерв забезпечення на виплату відпусток працівникам Підприємства.
- 6.20. Встановити межу суттєвості для:
- окремих об'єктів обліку, що належать до активів, зобов'язань та власного капіталу підприємства, — 5% підсумку всіх активів, зобов'язань і власного капіталу відповідно;
 - окремих видів доходів і витрат — 3% чистого прибутку (збитку) підприємства;
 - зменшення корисності об'єктів основних засобів та нематеріальних активів — відхилення залишкової вартості від їхньої справедливої вартості — 10%;
 - визначення подібних активів — різниця між справедливою вартістю об'єктів обміну не має перевищувати 10%;
 - статей балансу — 5% підсумку балансу;
 - статей звіту про фінансові результати — 5% суми чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
 - статей звіту про рух грошових коштів — 5% суми чистого руху грошових коштів від операційної діяльності;
 - статей звіту про зміни у власному капіталі — 5% розміру власного капіталу підприємства.
- 6.25. Звіт про рух грошових коштів складати із застосуванням прямого методу.
- 6.26. Відображати відстрочені податкові активи і відстрочені податкові зобов'язання у річній фінансовій звітності.
- 6.27. Визначити види сегментів діяльності та їх пріоритетність для підприємства (додаток 11).
- 6.28. Затвердити перелік пов'язаних боргів (додаток 12).
- 6.29. Зміни до цього Положення вносить директор за письмовим розпорядженням.

Директор

Шулін В.Ю.

Ціноутворення продукції

Номенклатура / стаття затрат	Характеристика / характер затрат	Ед	Вид затрат	Затрата	Сума	Валюта	Кількість матеріала	Закупівельна ціна
Чихаго D25/52 Динам кутювий	1x (55), D	шт			30 240,00	грн		
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Уголок 30x3 (СЛ)	38,00	грн	4,000	9,50
Полуфабрикаты СП Слесарный Цех	Производственные затраты	шт	Материальные	Ножка НМ 220x30x10 металл	39,00	грн	4,000	9,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Ножка деревян. №75 1,22x м	650,00	грн	5,000	130,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Шуруп универсальный 6x45 п	7,60	грн	10,000	0,76
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Шуруп универсальный 6x30 п	2,56	грн	4,000	0,64
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Шуруп универсальный 6x20 п	2,60	грн	4,000	0,65
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Шуруп универсальный 4x30 п	2,30	грн	10,000	0,23
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Шуруп по дереву 90мм*	11,04	грн	12,000	0,92
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Шуруп по дереву 45мм*	12,42	грн	46,000	0,27
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Шуруп по дереву 35мм*	7,31	грн	43,000	0,17
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Шуруп по дереву 25мм*	0,52	грн	6,000	0,82
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Шайба пластмассовая П10/18*	4,92	грн	9,000	0,84
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Шайба д=6 под заклепку*	7,56	грн	13,000	0,29
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Шайба "Старопл"*	3,77	грн	4,000	0,58
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Физзелен 50*	9,68	грн	1,120	8,54
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Физзелен 17* №2	60,79	грн	16,520	3,58
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Фанера 6мм 1525x1525 3/4 (7	28,88	грн	0,165	175,03
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Фанера 15мм 1525x1525 3/4 (1 136,26	грн	3,066	370,60
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Фанера 10мм 1525x1525 3/4 (100,21	грн	0,391	256,29
Полуфабрикаты СП Слесарный Цех	Производственные затраты	шт	Материальные	Уголок 07-01 (СЛ)**	52,00	грн	2,000	26,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Труба 40x20x1570 (СЛ)**	193,00	грн	1,000	198,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Труба 30x15x1607 (распорка)	66,00	грн	1,000	66,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Труба 30x15x1330 (СЛ)**	55,00	грн	1,000	55,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Ткань основная	4 551,00	грн	22,200	205,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Синтепон 300 1,5м* №4	71,96	грн	1,230	58,50
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Синтепон 200 1,5м* №4	839,87	грн	21,355	39,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Распорка 620/40 (СЛ)**	31,00	грн	1,000	31,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Распорка 600/40 (СЛ)**	60,00	грн	2,000	30,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Профиль СКЕ 1850-999*	315,72	грн	16,010	19,72
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Поролоновый деталь №-051 НВ-22	952,38	грн	2,130	451,82
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Поролоновый деталь №-050 НВ-22	771,12	грн	2,130	362,03
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Поролоновый деталь №-049 НВ-22	909,11	грн	2,130	426,81
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Поролоновый ВВ 60 2000x1000x2С	156,19	грн	0,814	191,88
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Поролоновый ВВ 60 2000x1000x1С	54,88	грн	0,286	191,89
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Поролоновый СТ-3038 2000x1600*	23,86	грн	11,055	211,15
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Поролоновый СТ-3039 2000x1600*	750,43	грн	0,113	211,15
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Поролоновый СТ-2233 2000x1600*	1 081,53	грн	3,554	211,15
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Поролоновый СТ-2232 2000x1600*	1,06	грн	0,005	212,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Ножка О-015 черная*	18,90	грн	10,000	1,89
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Ножка ТБ 172.5. НО-00 *	6,40	грн	4,000	1,60
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Молния бежевая*	23,85	грн	6,430	3,68
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Молния (Рулонка) №4	19,80	грн	3,280	6,06
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Млкс 50/50 (СЛ)	91,00	грн	1,300	70,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Механизм МТ-51 Х1 Г(5мм)/Л	357,00	грн	1,000	357,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Механизм МТ-10 Х2 (ИД 19/7)	1 032,00	грн	1,000	1 032,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Материал прикладной (Фибер	155,07	грн	4,930	39,77
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Крек-защел (СЛ2)**	70,38	грн	2,000	35,19
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Крепление змейки (Белое)*	120,60	грн	90,000	1,34
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Змейка стальная 600мм (Пол	183,20	грн	16,000	11,45
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Змейка стальная 500 мм (СЛ)	302,18	грн	29,000	10,42
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Защита механизма ТО 002-4	45,00	грн	2,000	23,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Защел 01 (03-01)*	44,20	грн	4,000	11,05
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Заглушка вентиляционная TV	2,65	грн	1,000	2,65
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Заглушка 46x20*	6,42	грн	6,000	1,07
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Заглушка 30x10*	3,60	грн	4,000	0,90
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	ДСП шлифованное 16мм 280	710,58	грн	5,148	138,03
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	ДСП лам. 16 мм белое 2800*	477,24	грн	1,990	239,82
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	ДВП нешлифованное 2800*28	354,94	грн	5,414	65,56
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Гайка М5*	1,04	грн	4,000	0,26
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Гайка М6 забивная*	83,72	грн	79,000	0,68
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Войлок 500 г/кв м*	163,88	грн	2,185	75,00
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Винт с прессшайбой 6x25*	19,20	грн	16,000	1,20
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Винт метрич. ф6x70 потай*	8,56	грн	4,000	2,14
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Винт метрич. ф6x40 полукруг*	14,04	грн	9,000	1,56
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Винт метрич. ф6x35 полукруг*	6,76	грн	4,000	1,69
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Винт метрич. ф6x20 полукруг*	23,04	грн	24,000	0,96
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Винт метрич. ф6x16 полукруг*	11,96	грн	13,000	0,82
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Винт кондирмат 6,4x50*	4,08	грн	8,000	0,68
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Брус 60x40*, №1	796,94	грн	13,300	59,92
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Брус 40x40*, №1	195,31	грн	4,850	40,27
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Брус 25x18*, СЛ №1	22,04	грн	1,520	14,50
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Болт ф8x16 под ключ*	3,58	грн	2,000	1,79
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Болт ф6x55 под ключ*	16,20	грн	9,000	1,90
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Болт ф6x50 мебельный*, №2	9,20	грн	4,000	2,30
Сирьвава Себестоимость Производства	Производственные затраты	шт	Материальные	Амортизатор 500N (285мм)*	22,40	грн	2,000	110,70
Производственные отходы			Прочие		632,95	грн		
***ФОТ_Общепроизводства_Сдельная			Сплата труда		2 173,13	грн		
Накладные затраты для Прайса			Прочие		3 585,67	грн		
Наценка для Прайса			Прочие		2 749,01	грн		